

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Doba Község Önkormányzata

2023 - 2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	19
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	21
1. Jogszabályi háttér bemutatása	21
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	23
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	26
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	58
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	84
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	93
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	100
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	110
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	111
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	112
1. A HEP IT részletei	112
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	112
Jövőképünk	114
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális).....	114
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	127
3. Megvalósítás.....	131
3.1 A megvalósítás előkészítése	131
3.2 A megvalósítás folyamata.....	131
3.3 Monitoring és visszacsatolás	134
3.4 Nyilvánosság.....	134
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	135
4. Elfogadás módja és dátuma	136

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, illetve a társadalmi rétegek között kialakult egyenlőtlenségek csökkentése **Doba** számára is alapvető fontosságú feladat. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség – és képesség béli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások számának növelése, valamint versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Doba Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Doba természeti adottságai alapján az ország egyik leglátogatottabb helyei közé tartozik a Somló hegy közelsége miatt. Veszprém megye nyugati részén, az Ajkai kistérségen belül található és a Pápa-Devecseri- sík földrajzi kistáj déli felében helyezkedik el. A megyeszékhelytől, Veszprémtől 50 km -re, a kistérség központjától, Ajkától 24 km -re, míg a legközelebbi várostól, Devecsertől 12 km -re fekszik. A Kisalföld és a Bakonyalja találkozásában megbúvó hegylábi település, mivel a 432 m magas vulkanikus eredetű **SOMLÓ** északkeleti oldalán terül el. Közigazgatásilag a településhez tartozik a Somló nagyobb része, a Kilátó és a Somló vár. Tengerszinti magassága 161 m, területe 2122 hektár.

A település a nőtt települések közé tartozik. Utcaszerkezetének fő elemei a 84.105 számú út belterületi szakasza adja. A lakóházak erről az útról ágaznak le. Jelentős szerkezeti elem a település ősi magja, mely egy négyzetes utcaszerkezet mentén helyezkedik el. A belterületirányait a négyzet alakú központi rész sarkaiból csápszerűen kiinduló régi és új utcák jelentik. A belterület nagy része lakóterület. Az utóbbi évtizedekben Somló felé induló út melletti beépítéssel a belterület arányos szerkezete megbomlott. A település régebben kialakult részén, szabálytalan alakú telkek találhatóak. A településközpontban lévő házak XIX – XX. század fordulóján épültek, itt találhatóak a település legrégebb épületei. A falu többi részén jellemző az 1950 – es éveket követően épült épületek.

Település kialakulásának története.

Első híradás a településről 1288 évből származik, mint TERRA DOBA (Csánki III.228). Az 1367-es összeírásban DWA POSSESSION-ként (Dobai településként), míg 1478-ban már DOBA-ként szerepel. A DOBA településnév valószínűleg vastag, kövér értelmű középkori név. A középkorban a település Kinizsi Pál, majd a 16. századtól egészen 1945-ig az Erdődy-család birtoka volt, régebben Somló-vár, majd a jánosházai uradalomhoz tartozott. Jobbágysai 1488-ban az országos adóhoz 28 forinttal járultak hozzá. A török kori harcok idején, 1553-ban hat jobbágysai a törökök rabságba hurcolták; 1570-ben telkeinek 90%-a felégetett és lakatlan, majd 1574-ben teljesen kipusztult. Kevés újra épült házat - bár ekkor már régen hódolt - 1596-ban a török és tatár együttesen perzselte fel. Még 1604-ben is csak egyetlen

adóköteles házat írták össze. 1687-ben újra prédiüm (lakatlan puszta), bírája és néhány lakosa Somlóvásárhely oppidumban (mezővárosban) húzta meg magát.

A 18. század elején az Erdődyek szvév jövevényeket telepítettek a hiányzó lakosok helyére. Népszékszám-növekedése azonban továbbra is igen lassú és még az úrbéri tabella idejében is messze volt a teljes lakottságtól.

1871-ben a község területéhez csatolták Csűr pusztát, majd később elszakították tőle (és Noszlophoz csatolták) Ferenctelek külterületi lakott helyet, s ennek következtében határa 561 kat. holddal csökkent.

Az 1952. évi helységnévtár a következő külterületi lakott helyeit tünteti fel: Ferenc major, Somló vár, Kajetánháza és Somlóhegy. Határába tartozik végül Meréte és Dobapinkóc elhagyott faluhely is.

Természeti adottságok.

A táj enyhén tagolt hordalékkúp síkság. Doba a Somló hegyen kívül eső határrészei 155-180 m magasság közé esnek. A kistáj felszínét az Ős-Rába és a Marcal folyók, valamint Bakonyból lefutó patakok által lerakott kavicsos, homokos hordalékok borítják néhány méter magasságban. Ezek a felső pannóniai homok és agyagrétegre települtek. A település területén, a dombhátakon vékony kavics-hordalék kúp található, foltokban azonban a felső pannóniai agyag, illetve pliocén homok is előbukkan. Sajátos felszíni jellemzője a kistájnak a gyengébb lefolyású részeken a lápi agyagos felszínek.

Infrastruktúra

A község vezetékes vízzel, villannyal, gázzal, csatornahálózattal, telefonhálózattal ellátott, burkolt utakkal rendelkezik. A járdák start minta programban lettek felújítva a mezőgazdasági utakkal egyetemben.

A település intézményei: orvosi rendelő, önkormányzati hivatal, posta

Ezek az épületek 2017 - 2018 években lettek felújítva, korszerűsítve, akadály mentesítve. Részben önkormányzati önerőből, részben pályázati pénzből.

Gyerekek számára a kikapcsolódás a központban levő játszótéren biztosított. Az alapellátást biztosító **házi orvosi szolgálatot** 1 orvos végzi egy héten kétszer keddi és csütörtöki napokon. Ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt. Gyermekorvos a településen nincs. Fekvőbeteg ellátásra szolgáló egészségügyi intézmény nincs a településen. Kórházi ellátásra, szakrendelésre szoruló betegek Ajkára, Párára vagy Veszprémbe járnak.

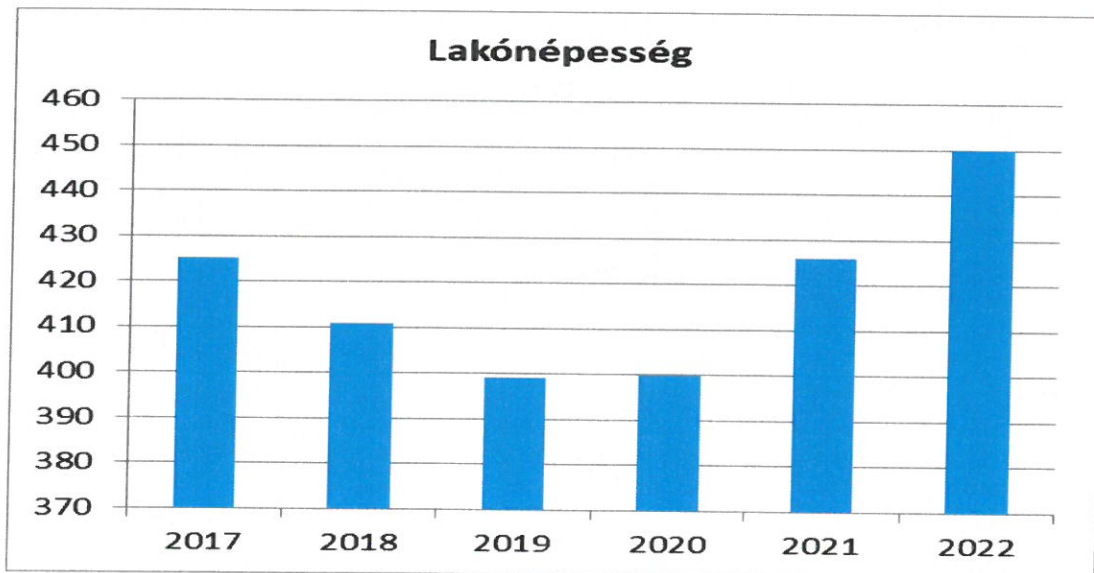
Demográfia

Doba 1773-ban magyar falu. Lakóssága túlnyomó részt katolikus. 1870-es évektől XX. századig a népesség lassú ütemben növekedett. Ezt követően a század közepéig lakosság szám folyamatosan csökken, a második világháborút követően pedig ugrásszerű növekedést mutat. Ebben az időszakban a szanatórium, mint nagy munkaerő-felvevő jelentkezett és a Somló hegyen megindult az üdülőházas építkezés. Az elmúlt 50 évben Doba népességszáma nagyot csökkent mivel a település nem rendelkezik jelenleg olyan gazdasági társadalmi adottságokkal.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	425	bázis év
2018	411	96,71%
2019	399	97,08%
2020	400	100,25%
2021	426	106,50%
2022	450	105,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

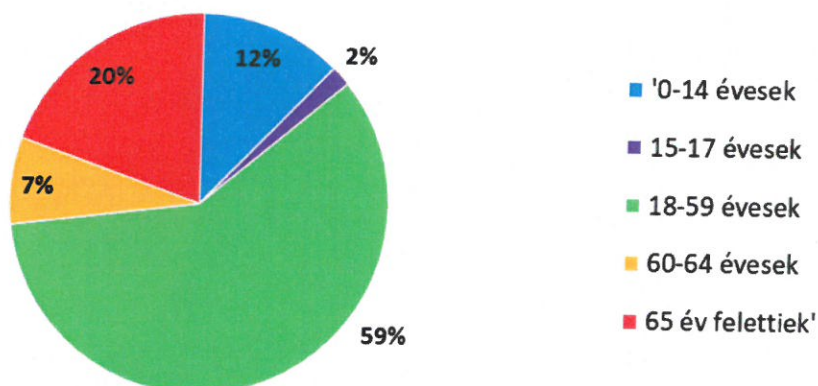

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	230	220	450	51,11%	48,89%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			19	4,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	28	29	57	6,22%	6,44%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	5	9	0,89%	1,11%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	136	116	252	30,22%	25,78%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	17	18	35	3,78%	4,00%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	45	52	97	10,00%	11,56%

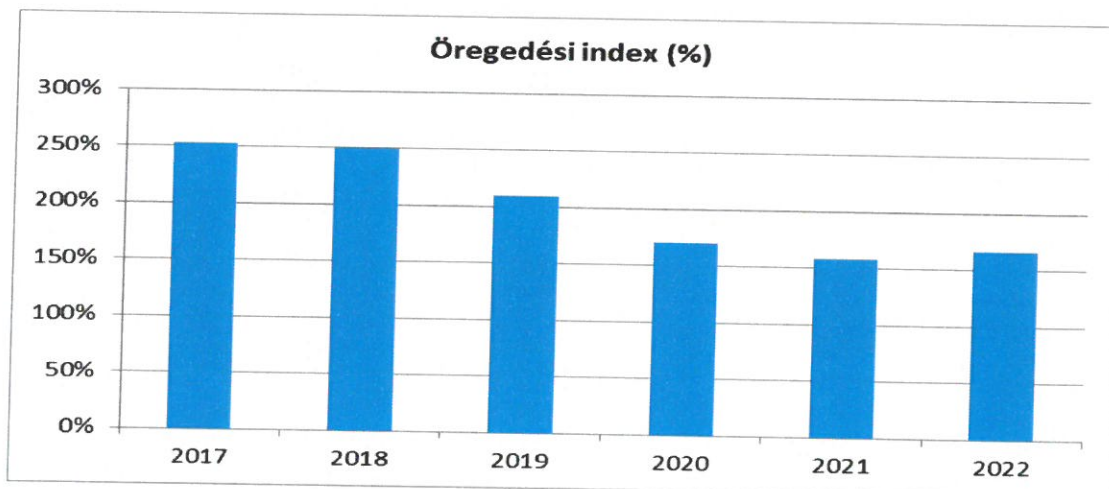
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	111	44	252,27%
2018	110	44	250,00%
2019	105	50	210,00%
2020	97	57	170,18%
2021	101	64	157,81%
2022	105	63	166,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

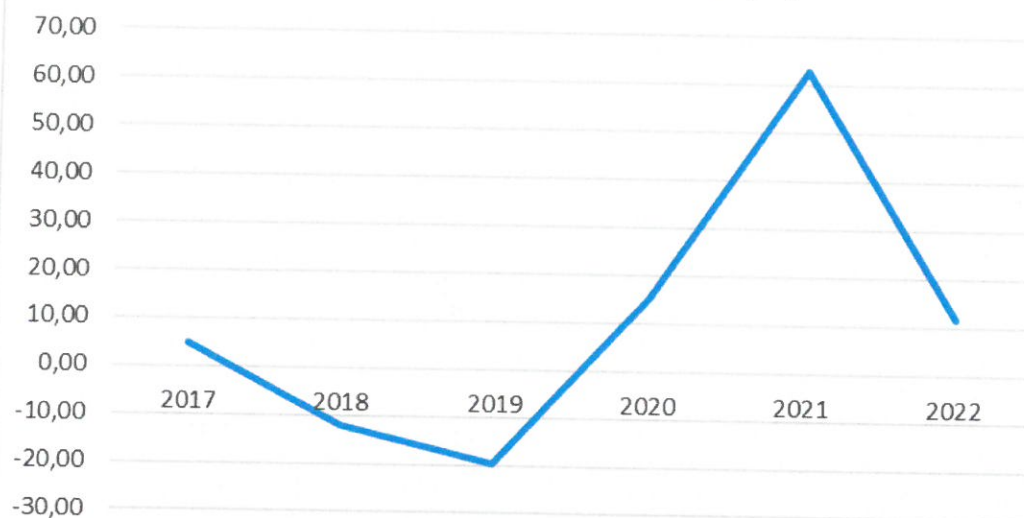

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	4,67
2018	-11,96
2019	-19,75
2020	
2021	62,95
2022	11,71

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000
állandó lakosra vetített száma (fő)**

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-16,36
2018	-11,96
2019	-12,35
2020	-10,01
2021	-4,84
2022	-4,68

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), Ennek értelmében megállapíthatjuk, hogy 2020. évre a népesség száma látványos csökkenő tendenciát mutatott, míg 2022. évre elindult egy ívelő növekedés.

A lakónépesség korcsoportos bontásában látható, hogy az aktív korú lakosság (18- 59 éves korúak) száma a legtöbb - 252 fő. Az egyes korosztályok megbontásánál látható, hogy a férfiak és nők aránya megközelítőleg azonos, kivéve a 18-59 éves korosztály esetében, ahol a nők aránya 6 % -al kevesebb.

A fenti adatsorokból megállapítható, hogy a migráció csökkenő tendenciát mutat, az öregedési index is folyamatosan csökken és a természetes szaporodás adatai is csökkenést mutatnak. Sajnos ez alátámasztja, hiába csökkent az öregedési index a település még mindig az előregedő. települések közé tartozik. Az öregedő népességszerkezetből következik, hogy az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyermekek célcsoportjára kevesebb figyelmet kellene fordítani, hiszen a gyermekszegénység valós probléma.

A település hangulatát meghatározza és befolyásolja a Somlóhegy közelsége, a környezeti adottságok, a történelmi értékek jelenléte, a Somló vár, az Erdődy kastély. A településen még jelentős értéket képvisel a temető területe, melyben a régi síremlékek mellett érték az Erdődy síremlék és ahhoz vezető három, egymással párhuzamos fasor.

A Somló bebarangolása pincelátogatásokkal vagy anélkül számos érdekességet tartogat az ide érkezők számára. Ennek érdekében a Somló és Környéke Borút Egyesület életre hívta a Somlói Okos utak alkalmazást. (Kitaibeli tanösvény, Dülöngélő Furmint útja, Rizling útja, Somlói körtúra, Somlói tekergő) Gemara-SK Leader Egyesület Kisrégiót hoztak létre, ezáltal gyalogos és kerékpáros turistáknak tájékozódást elősegítő jelzések, irányító és információs táblák kerültek kihelyezésre. A Szent Márton kápolna látogatását segíti a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által létrehozott "Szent Márton útjai". A több napra érkező vendégek számára több szálláshely is van Dobán. Juhfark vendégház, Rókavár vendégház, Várkapitány Pincészet. Már 1900. évek elején felfedezték, hogy mennyire fontos a somlói turista-élet és a Somló kultusz ápolása. 1927- ben megalakult az M.T.E. Somló osztálya.

SOMLÓ

A Bakony hegység nyugati lábánál, de már a Kisalföld síkságából emelkedik ki a Somló páratlan szépségű, 432 m. haranghegy, amelyhez számos mese, legenda, költői poétikus tájrajz kötődik. „Isten itt felejtett kalapja” szokták mondani.

Magyarország legkisebb történelmi borvidéke, tájvédelmi körzet. Területe 550 hektár. A hegy neve abból az időből származik, amikor még somfa borította tetejét, lankáit. Legrégibb okmányainkban „Sumla” szerepel. Önállóan felépült bazalt hegy, természet adta előnye révén mindenkor kedvelt lakóhelye volt az embereknek. Keletkezése a föld legújabb korszakára esik. A pannon tenger elvonulása után, a levantei korszakban.

BORÁSZAT

Az itt termelt bor karakteres, egyediségét, ásványos jellegét a vulkanikus talaj adja. A borok finom savúak, eper illatúak, testesek, tüzesek. Fajtái: Furmint, juhfark, rajnai rizling, olasz rizling, tramini és hárslevelű. A dobai oldal bora fiatal korában savanyú, de 7-8 évi érés után valódi eperillatú, barnás olajsínű, a legzamatosabb és legegészségesebb asztali borrá válik. Minősége és híre vetekszik Badacsonnyal, Tokajjal. A történelem során több királyi udvarban fogyasztották, nagy értéke és híre volt, szállíthatóságát ráadásul kiemelkedő tulajdonságként könyvelték el. A somlóit gyógybornak is mondták. **„Vinum Somlainum omni salum”- a somló bor mindent gyógyít.** Emésztésre, vesebajokra, aranyérre, székrekedésre, sebek kimosására, idegproblémákra, savhiányra gyógyító hatása van. Azt tartották, nászéjszakán fogyasztva fiúgyermek születik. Ezért „nászéjszakák borának” is titulálták.

A Somló szépsége, történelme, a kitűnő somló bor számos költőnket, írókat meghihlette: Vörösmarty, Kisfaludy, Mikszáth.

SOMLÓ VÁR

1242 után épült, mint királyi vár gótikus stílusban, kevés katonai szerepe volt, főleg birtokközpont lehetett. Feltehetően a cseh származású Csening építette. Fénykorát Bakócz Tamás alatt éli. Jellegzetessége a falai fölé magasodó, szabálytalan 9 szög alapú csonka gúlát formázó konyhakürt. A történelem folyamán sok tulajdonos birtokolta többek között Kinizsi Pál, az utolsók pedig Erdődyek voltak.

Régészeti munkák 2000-es években folytak a várban. A feltárási munkákat, helyreállítási munkák követték. A feltárást XV-XVI századi leletanyagról számoltak be.

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

(Idézve Magyarország alaptörvénye II. cikkéből.)

KINIZSI SZIKLA

A várba vezető út mentén található bazalt szikla. A monda szerint itt pihent meg Kinizsi Pál amikor a várba gyalogolt, hogy tulajdonába vegye a várat.

SZENT ISTVÁN KILÁTÓ

1938-ban épült Szent István halálának ezredik évfordulójára, helyi vörös lukacsos szerkezetű, salakos bazaltból. 12m. magas, négyszintes toronyból tiszta időben kb.50 települést láthatunk, a távolban felcsillanhat a Balaton víztükre és kivehetőek az Alpokalja vonulatai is.

SZENT ISTVÁN EMLÉKMŰ

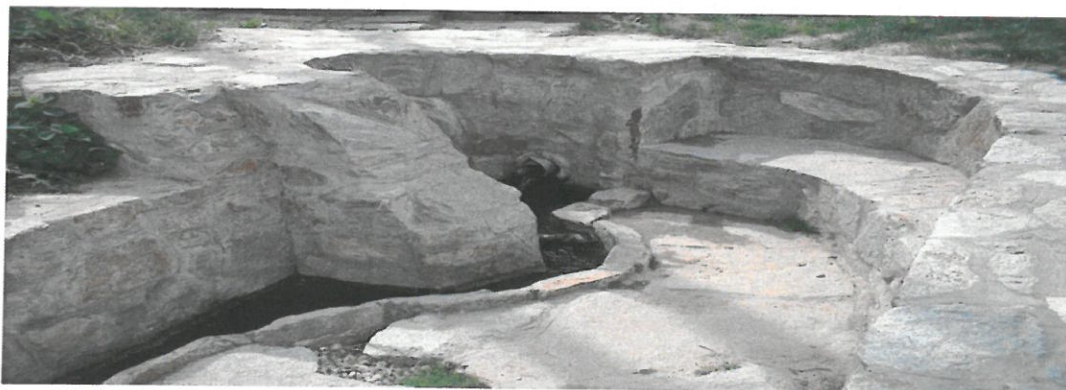
Kiss Sándor szobrász alkotása. 1999-ben készült, egy faszerkezetű keresztből és a mellette levő Szent István szoborból. A Kilátó mellett található.

Kiss Sándor Szent István-értelmezése az öreg, megfáradt király alakját helyezte középpontba. A hatalmas, fagerendákból ácsolt, áttört kereszt (- Vadász György építész terve -) "árnyékában" magasodik a megnyúlt, testi mivoltában láthatóan megfogyatkozott emberalak. Szalagfonatos hálóval díszített, földig érő ruhája piramist formáz, tetőpontja a király által égre emelt kereszt, amelynek szára egyértelműen a faépítmény felé irányul. A megbillent koronás fej szenvedést kifejező arca a küzdelem feladásáról tanúskodik, egyetlen támasza a keresztbe vetett hit maradt.

SZENT MÁRTON FORRÁS

- a Somló keleti oldalán 200 m magasságban található, régészeti lelőhely. A somlói gazdák gyakran mondják, hogy a bor mellett a Somló- hegy másik kincse a víz.

SZENT MÁRTON KÁPOLNA

1300 körüli okmányokban találunk róla említést. A vásárhelyi apácák építették román stílusba. A XVIII századba felújítás során barokk stílusba alakították át. Műemlék védelem alatt áll. Eredetileg torony nélkül készült, fatornyát csak jóval később emelték rá, valószínűleg a vár kápolnájául szolgált.

ERDŐDY KASTÉLY ÉS PARKJA

A regényes fekvésű, a Nostra díjat elnyert angol kert 260 hold, ritka fajoknak otthont adó természetvédelmi terület, jelentős botanikai és kerttörténeti értékkel rendelkezik. A kastély XIX. században épült klasszicista stílusban. Egy emeletes timpanonos homlokzatú, dór, ion oszlopos épület. Az akkori tulajdonosa Erdődy Károly Charles Moreaut bízta meg az építésével.

KOPERNICZKY BIRTOK

Koperniczky dr. Enyi István itt élt és alkotott. Végrendeletében minden vagyonát a falura hagyta az Önkormányzat feladatának tekinti, hogy méltóképpen gondozza, egybe tartsa és megőrizze az utókornak. Ezért felújította és az itt kiállított több mint 60 alkotással várja az idelátogatókat.

KATOLIKUS TEMPLOM

A Széchenyi utcában található. XIV. századba épült Szent Péter Pál tiszteletére. Gótikus eredetű, 1779-ben tűzvész után barokk stílusban alakították át. Érdekessége, hogy romai kori lelet van eltemetve a falai között. A település lakóságának többsége romai-katolikus. Pontos számszaki adatunk nincs a jelenlegi vallást gyakorlók pontos számáról.

BÁLINT ÁRPÁD SZOBRAI

- A fafaragó művész alkotásai, névtáblái díszítik és teszik jellegzetesé a település utcáit.

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Ugyancsak az Alaptörvény XV. cikkének (4)-(5) bekezdéséből idézve „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”, valamint „Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Mindezeket figyelembe véve készült Doba Esélyegyenlőségi Programja. Településünkön a törvényből eredő kötelezettségünk alapján biztosítjuk, illetve fenntartjuk az egyenlő bánásmód feltételeit, az esélyegyenlőséget.

A hátrányos helyzetű csoportok (mélyszegénységben élők, romák, nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők) számára a sikeres élet, és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül, ezért Esélyegyenlőségi Programunkban megfogalmazott legfőbb célunk, hogy Doba olyan település legyen, ahol mindenkivel szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és annak intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, és közszolgáltatásokhoz. Környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezetben élhessen a lakosságunk, valamint a szabad munkaerő-piacon minél nagyobb eséllyel vehessen részt az aktív korú lakosság.

Küldetésünk

Ebben a gyönyörű környezetben meg kell teremteni a mai kor igényeinek megfelelő, a felgyorsult életritmushoz igazodó körülményeket. Meg kell teremtenünk minden itt élő számára az egészséges környezetet, a munka, a pihenés, lehetőségét. Kiemelt feladatunk a fiatalok megtartása, a gyermekvállalás ösztönzése, a közösségek összetartó erejében rejlő értékek védelme. Fontos feladatunk az idősek megbecsülése, a róluk való gondoskodás megszervezése.

Küldetésünk a népességyarapodás elősegítése, munkahelyek létesítése, a fizetőképesség erősítése, a falu megtartó erejének növelése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Doba település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
(Idézve Magyarország alaptörvénye II. cikkéből.)

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Ugyancsak az Alaptörvény XV. cikkének (4)-(5) bekezdéséből idézve „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”, valamint „Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31. §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők és idősek csoportja, illetve a fogyatékkal élők - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetére, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás, képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek.

Doba Község Önkormányzat Képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett úgy alkotja a helyi rendeleteit, hogy a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítja.

Doba Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megalkotta a 12/2021.(VIII.12.) önkormányzati rendeletét a települési támogatásról és a személyes gondoskodást nyújtó ellátások helyi szabályozásáról.

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, hogy a lakosság számára a hátrányos helyzetből adódó hatások kiküszöbölhetőek legyenek.

Az Önkormányzat települési támogatás keretében:

- a) lakásfenntartási támogatást,**
- b) gyógyszer-támogatást,**
- c) temetési segélyt**
- d) szociális étkeztetés**
- e) gyógyszer-támogatás**
- f) iskolakezdési támogatás**
- g) születési támogatás**
- gy) 65 év felettiek támogatása**
- h) köztemetés**
- i) személyes gondoskodást nyújtó ellátás**

A házi segítségnyújtás keretében biztosítjuk:

- **az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,**
- **az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést,**
- **a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.**

A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza. A joganyag tartalmazza az ellátásokra vonatkozóan alapvető szabályokat, ellátási formákat, valamint a működtetésre vonatkozó kötelezettségeket. A jogszabály a gyermekek védelmének rendszerét négy fő kategóriába sorolja: pénzbeli és természetbeni ellátások, gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, hatósági intézkedések

Családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatot Dobán a Somlóvásárhelyi Közös Önkormányzat munkatársa végzi.

Bursa Hungarica

Doba Község Önkormányzata hosszú évek óta minden évben csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer), melynek a központi adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és megyei ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatait az Emberi Erőforrások Minisztere által kijelölt Emberi Erőforrás Támogatáskezelő látja el.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve, akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózás politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás

szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a fejlődésüket legjobban korlátozzák.

A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazott lakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

⁵ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁶Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-documenttype/index_hu.htm

⁷ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.)

Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁸ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁹ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és

Munkaügyi Minisztérium, 2008.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.)

OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009- 2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési a tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési rendelet – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (3) bekezdése értelmében a jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása során javasolt elsősorban a társulási megállapodásban - többek közt – meghatározott, a társulás által ellátott feladat- és hatáskörökre, a közös fenntartású intézményekre, a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire (ld. Mötv. 93. §).

Doba Önkormányzat társulási kapcsolatai:

- **Gemara Sk Leader Egyesület**
- **Somló és Környéke Borút Egyesület**
- **Somlónásárhelyi Közös Önkormányzat**
- **Somló-környéki Kistérségi Társulás**
- **Devecseri Járási Hivatal**
- **Testvér települési kapcsolatok: Csikszentdomokos (Damuc – Románia), Doba (Dobrin- Románia)**
- **Doba Romai-katolikus Egyház**

Kedvenc Ízek Konyhája” Somlószőlős

Társulás keretében az alábbi feladatok kerülnek ellátásra:

- * szociális étkeztetés
- * házi segítségnyújtás
- * időskorúak nappali ellátása,
- * védőnői szolgálat (anya-, gyermek- és csecsemővédelem),
- * iskola-egészségügyi alapellátás,
- * központi háziorvosi ügyelet.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A TEIR adatbázisán és a KSH adatain kívül a felhasználható adatokat a családsegítő és védőnő, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, járási hivatal, polgármester, falugondnok, rendőrség biztosították. Térségi szinten a munkaügyi központ adatbázisából is kaptunk információt.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettség béli és foglalkoztatottság béli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira, - a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012,

www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fed teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely e személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai lehetnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai

végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermeklétszáma, a gyermekszegénység, de jövedelmi viszonyokkal kimutatható leginkább.

Az Szt. 4. § (1) bekezdése szerint

„*jövedelem*: az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b) és (1c) bekezdésben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjativ.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a Szjativ. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és

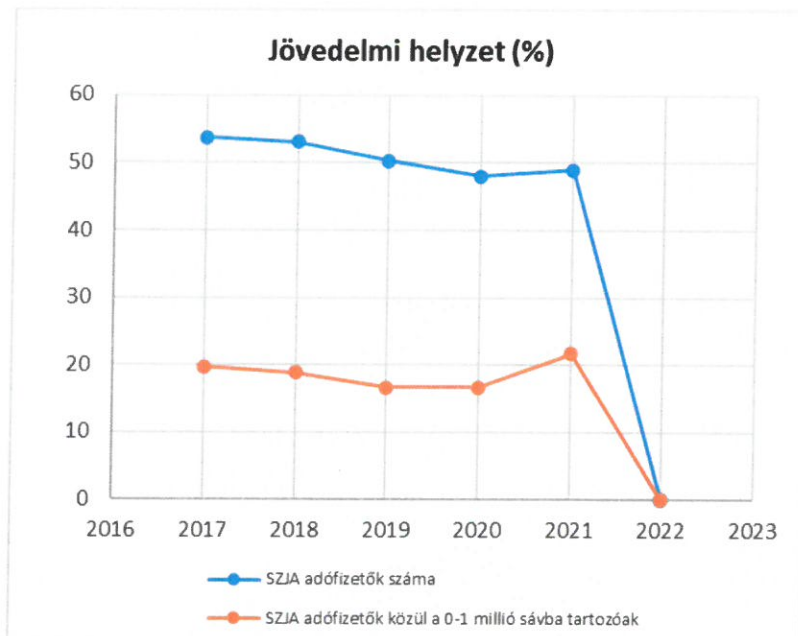
ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni; „*vagyon*”: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt - jövedelemként figyelembe nem vett - összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.”

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	53,74	19,67
2018	53,11	18,83
2019	50,33	16,67
2020	48,00	16,67
2021	49,02	21,68
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A falu lakói közül is élnek mélyszegénységben, és egyre többször kérnek segítséget. A lakosok többsége azért szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka a munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött tartalékjait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, sok esetben a szülők segítik a fiatalokat. A lakosság pénzeszközöke, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

A településen élők jövedelmi helyzete nagymértékben függ a munkalehetőségektől. Önkormányzatunk célja, hogy a településen minél több munkahely létesüljön, növekedjen a helyben foglalkoztatottak száma, bővüljön a helyben igénybe vehető színvonalas szolgáltatások köre.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

2. A HEP sablon 3.2.3 táblázata alapján

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. § Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

A falu a középkortól kezdve agrártelepülés, határa kétnyomásos termékeny föld, azonban a lakosság megélhetésének bázisa inkább a szőlő. A Somló egy része Doba közigazgatási területéhez tartozott, ennek szőlőit kisebb részben (1696-ban 33, illetve 1720-ban 16 kapást) a helybeliek, nagyobb részt pedig szomszédos községek lakói bírták (pl. 1720-ban 563 kapást). A szőlőkben lakóházak is álltak (erre utal az a dokumentum, ami szerint 1675-ben egy fél szőlőt adtak el a hegyen szobával, pincével, présházzal s egyéb tartozékokkal). A jobbágyi szolgáltatások megfelelnek a hagyományos paraszti terheknek. Korábban adtak kilenced-et, de 1768-ban már nem. 1747-ben kelt urbárium biztosította a „szabadmenetel”-t (a szabad költözés jogát), s heti egy napnyi robotot írt elő. A bíraskodási fórum az Erdődy család Doba településfejlődését még a jobbágyfelszabadítás után, sőt a 20. század első felében is lehetetlenné tette a településterület (a gazdálkodási határ) 53%-át kitevő (még 1935-ben is 1972 hold nagyságú) Erdődy-nagybirtok. 1910-ben mezőgazdasági foglalkozású lakosságának 47%-a, azaz 380 lakos nincstelen (sommás) volt. Az iparban még 1941-ben is csak 37 kereső dolgozott. 1945-ben somlószőlősi körjegyzőséghez tartozik és 1992 óta önálló jegyzőség. Rendszerváltás után Somlón a szőlősgazdák apró pincéi mellett elkezdtek kialakulni a professzionalitás jegyeit mutató birtokok, a 2000- es évektől pedig megjelentek az újgenerációs mini pincészetek is. A gazdasági életben meghatározó szerepe van az idegenforgalomnak és a szolgáltatásnak.

Napjainkban a falu lakosságának Somló-hegyi szőlők adnak néhány munkalehetőséget az itt élők számára, de a többségük ingázik a környező városokba, leginkább a Dobától 24 km-re található Ajka városába.

Állami szektorban foglalkoztatottak nem élnek a községben. A településen közmunkaprogram működik. A létszámkeret, attól függ, hogy a munkaügyi központ milyen mértékű támogatást biztosít. Az álláskeresőket elsősorban a munkalehetőségek száma, megfelelő szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolhatja. Az álláskeresők munkaerő piacon való elhelyezkedését segítheti, ha rendelkeznek jogosítvánnyal.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

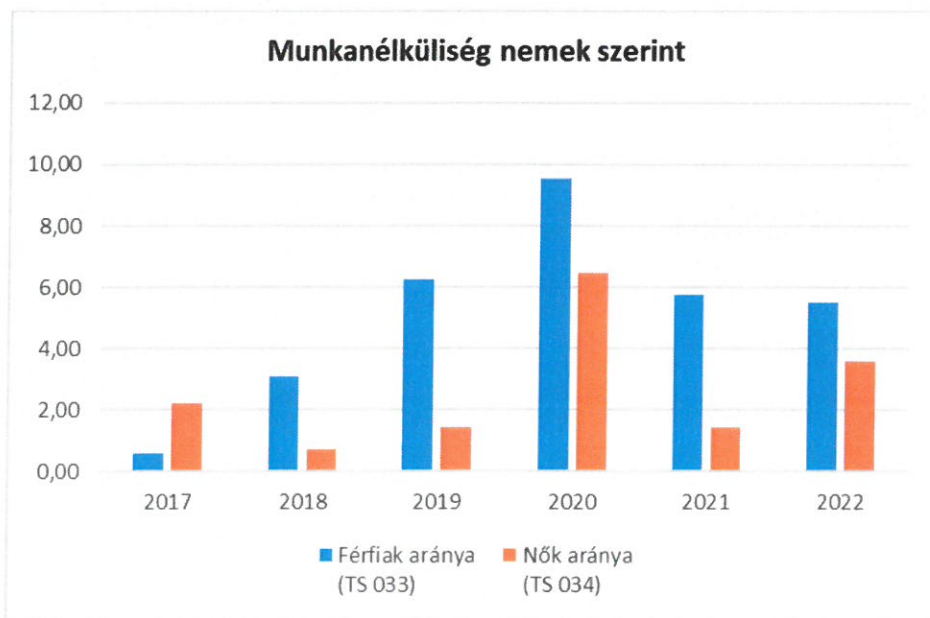
HEP – ben gyűjtött adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával. Át kell gondolni, hogy a tendenciák, valamint a településen jelenleg érvényesülő gazdasági folyamatok milyen jövőbeli kilátásokat hordoznak magukban.

A településen nincs munkalehetőség. Az önkormányzat egyedüli foglalkoztató.

Az önkormányzat évek óta foglalkoztat közmunkaprogram keretében, erre minden évben külön pályázik a Munkaügyi Központnál.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	0,61	2,24	1,43%
2018	3,11	0,74	1,93%
2019	6,25	1,45	3,85%
2020	9,55	6,47	8,01%
2021	5,77	1,43	3,60%
2022	5,52	3,60	4,56%

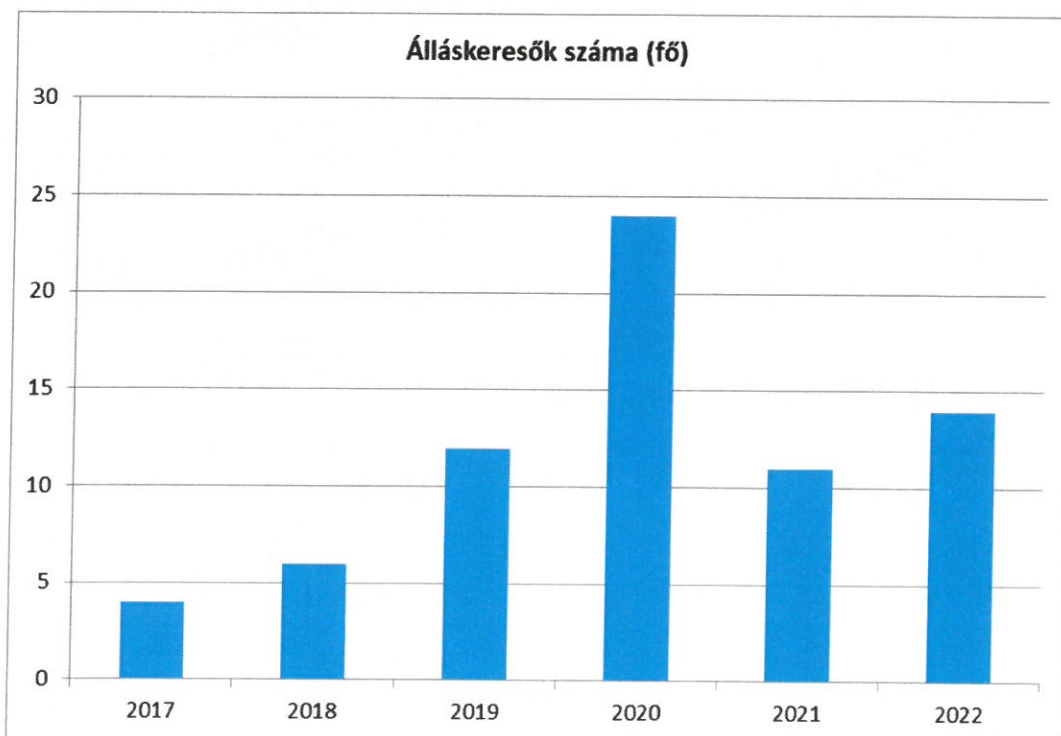
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

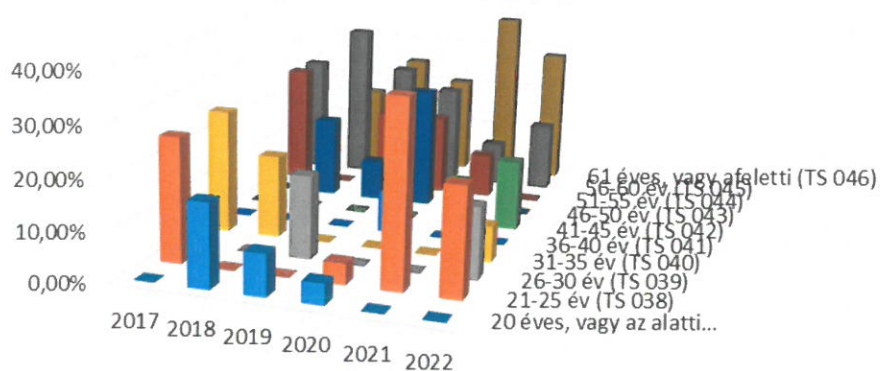
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	4	6	12	24	11	14
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	16,67%	8,33%	4,17%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	4,00	3,00
	%	25,00%	0,00%	0,00%	4,17%	36,36%	21,43%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%	0,00%	14,29%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	25,00%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	7,14%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	1,00	6,00	0,00	0,00
	%	0,00%	16,67%	8,33%	25,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	2,00	4,00	1,00	0,00
	%	25,00%	0,00%	16,67%	16,67%	9,09%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	2,00	3,00	5,00	1,00	2,00
	%	25,00%	33,33%	25,00%	20,83%	9,09%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	1,00	3,00	5,00	4,00	4,00
	%	0,00%	16,67%	25,00%	20,83%	36,36%	28,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

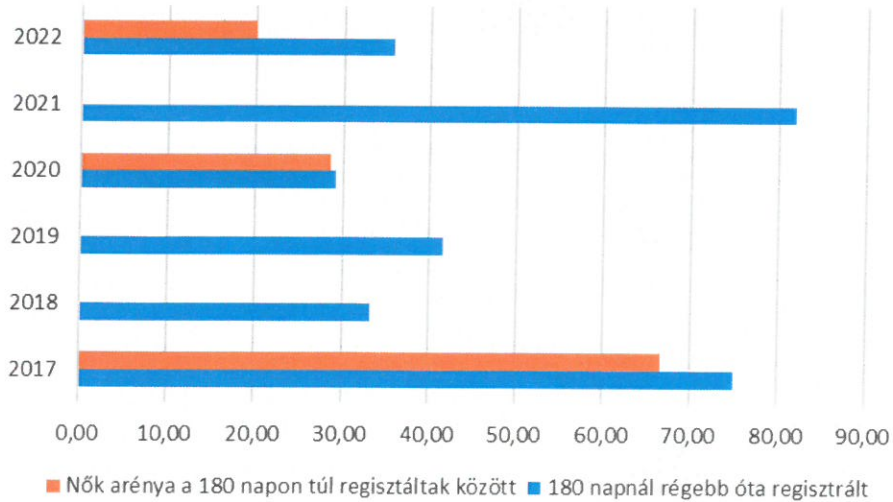

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

- 20 éves, vagy az alatti (TS 037)
- 21-25 év (TS 038)
- 26-30 év (TS 039)
- 31-35 év (TS 040)
- 36-40 év (TS 041)
- 41-45 év (TS 042)
- 46-50 év (TS 043)
- 51-55 év (TS 044)
- 56-60 év (TS 045)
- 61 éves, vagy afeletti (TS 046)

180 napnál hosszab ideje álláskereső

Az országos és térségi tendenciák alapján a munkanélküliség csökkenés okaiként jelentkezik a külföldi munkavállalás emelkedése, valamint a népesség öregedési indexe alapján az aktív korú népesség csökkenése.

Táblázatok alapján megállapítható, hogy az álláskereső aránya csökkent a 2021. évhez képest, míg a regisztrált munkanélküliek száma nőtt, a nyilván tartott álláskeresők között nemekre bontva a férfiak vannak többségben. Korosztályok szerint a fiatalok és a 60 éven túli korosztály nehezen tud elhelyezkedni a munkaerő piacon.

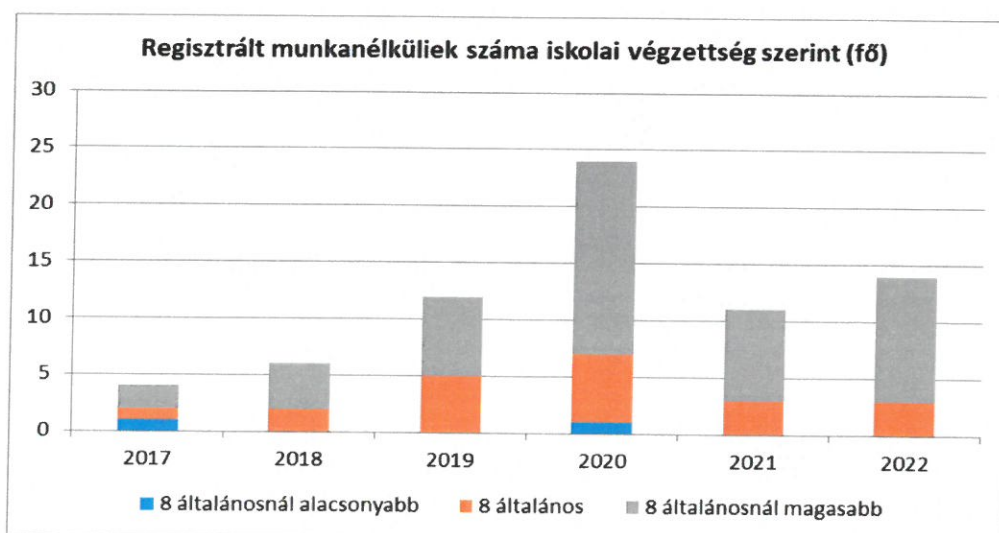
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az önkormányzat közfoglalkoztatottjai többnyire alacsony iskolai végzettségűek.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	4	1	25,00%	1	25,00%	2	50,00%
2018	6	0	0,00%	2	33,33%	4	66,67%
2019	12	0	0,00%	5	41,67%	7	58,33%
2020	24	1	4,17%	6	25,00%	17	70,83%
2021	11	0	0,00%	3	27,27%	8	72,73%
2022	14	0	0,00%	3	21,43%	11	78,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségének megoszlásából látható, hogy a regisztrált munkanélküliek többsége a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az állam aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazásával, köztük a közfoglalkoztatás bevezetésével kívánt a tartósan jövedelem nélkül maradt, szociálisan rászoruló aktív korú segélyezettek számára munkalehetőséget biztosítani. Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazása során mind az egyén, mind a társadalom számára, ugyanakkor a rendelkezésre álló források korlátozottsága miatt csak átmeneti alternatívát nyújt a munkavállalásra. A közfoglalkoztatási intézményrendszer legfontosabb célja, a tartósan munka nélkül lévők aktivizálása, és annak megakadályozása, hogy a munkájukat újonnan elveszített álláskeresők tekintetében bekövetkezzen a munka világától való elszakadás. A közfoglalkoztatás a passzív ellátások súlyának csökkentése érdekében az ellátásban részesülők aktivizálásának egyik alternatívája lehet. A közfoglalkoztatás elsősorban az alacsony iskolai végzettségűek, fiatal munkanélküliek, szakképzetlen nők és férfiak számára biztosít munkalehetőséget.

2011. szeptember 1. napjától lépett hatályba a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

„A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.”

„Munkaerő-piaci célcsoport:

- járási hivatalban regisztrált álláskeresők – FHT-ban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők –, valamint
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.”

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyeknek évente legalább 1 havi munkaviszonyt kell igazolni ahhoz, hogy a továbbiakban is kapják ezt a támogatást. Aki nem tud elhelyezkedni, illetve más foglalkoztatónál nem sikerül ezt az időt ledolgozni, annak az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében biztosítja ezt a munkát.

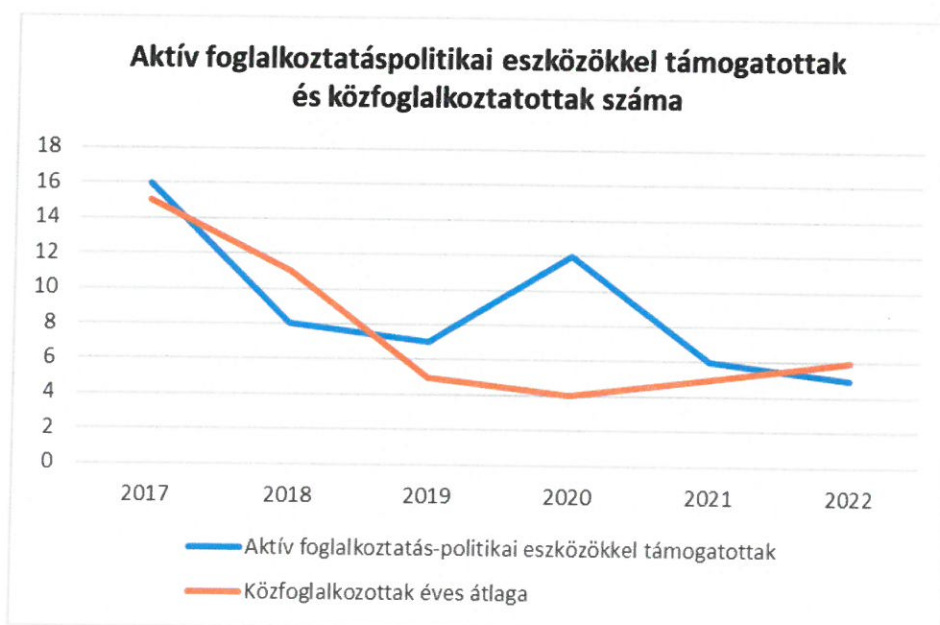
Önkormányzatunk részben közfoglalkoztatás keretében végezteti többek között a parkfenntartási, hóeltakarítási és síkosságmentesítési, településtisztasági feladatokat.

A közfoglalkoztatás jó lehetőséget jelent hátrányos helyzetű ember, így több célcsoport számára is azzal, hogy ez az átmeneti munkavállalási forma segítheti az elsődleges munkaerőpiacra történő be- és visszailleszkedést, azonban hosszabb távon az érintetteknek több kárt is okozhat, mint ami előnyt nyújt (önbecsülés csökkenése, beragad e foglalkoztatási formába stb.), így átmeneti megoldásként tölt be hasznos szerepet. Viszont egyes halmozottan hátrányos helyzetű emberek számára sokszor csak a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen megoldást, akár hosszú távon is.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	16	15
2018	8	11
2019	7	5
2020	12	4
2021	6	5
2022	5	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatottak száma az utóbbi években fokozatosan csökkent.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Dobától délre, a települést nem érintve, de meglehetősen közel halad el a 8. számú főút, amely kapcsolatot teremt a főváros és az ország nyugati határrészei között. Ezzel párhuzamosan fut a Budapest-Szombathely gyorsforgalmi vasútvonal, amelynek Dobához legközelebb eső megállóhelye Somlónémetvárosban van (6 km.). Közvetlen útkapcsolata van Oroszival, Borszörcsökkel, Somlósztőllyel.

A település lakói leginkább a Dobától 24 km-re található Ajka városába járnak dolgozni, ahová a közlekedő járatok sűrűsége viszonylagosan megfelelő. A hétköznapokon közlekedő járatpárok száma azonban kevesebb, mint a hétvégeken és az ünnepnapokon azoknak a lakóknak, akik nem rendelkeznek gépjárművel és csak hétköznapokon tudnak eljutni a közelebbi városokba bevásárlás céljából. A megyeszékhely, Veszprém, Dobáról közvetlenül járatokkal nem megközelíthető, csak átszállással. A lakók általában Ajkára utaznak be és onnan folytatják útjukat tovább Veszprémbe, amely elég időigényes a csatlakozás miatt. A fővárosba szintén csak átszállással lehet eljutni. A településtől 12 km-re fekvő Devecserbe kevés autóbuszjárat indul, ezeknek a járatpároknak a sűrűsítése azért indokolt, mivel az ott található a Devecseri Járási Hivatal és intézményei. Doba a devecseri járáshoz tartozó település. A településnek saját vasúthálózata nincsen, legközelebb Ajkán, illetve Devecserben található.

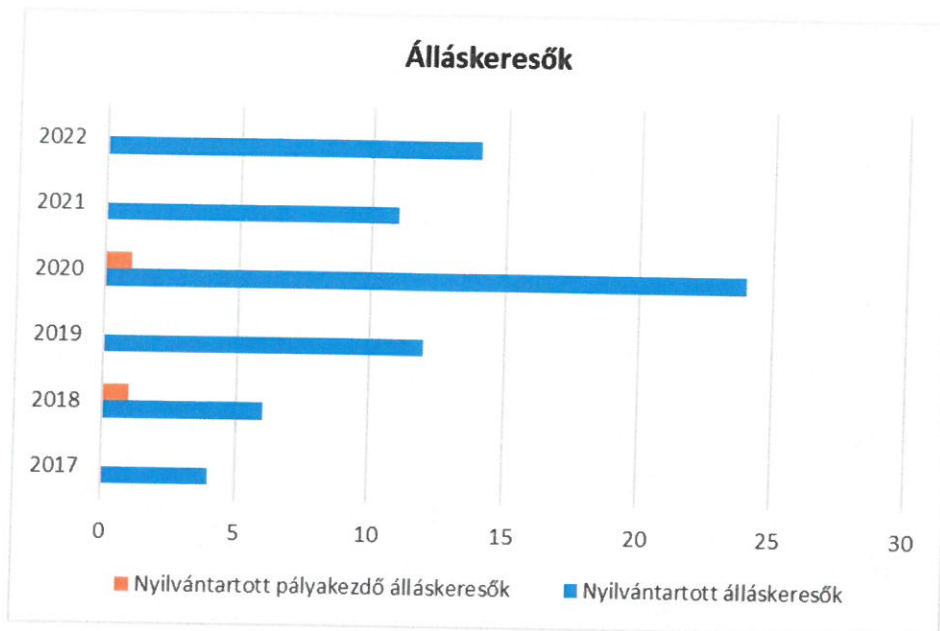
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, nem a megfelelő szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolhatja. A fiatalok munkaerő piacon való elhelyezkedését segíthetik, ha rendelkeznek jogosítvánnyal, valamint a nyelvvizsga megléte is előnyt jelent. Az állam 2018. január elsejétől támogatja a KRESZ-tanfolyam, illetve a nyelvvizsga megszerzését. A munkaügyi központok által szervezett a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok csak a vonzáskörzetben Ajkán találhatóak. A településen szervezett, a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok segítséget nyújtanának a szabad munkaerő-piacra való belépésükhöz. Településünkre jellemző, hogy a fiatalok inkább ott keresnek, vállalnak munkát, ahol a tanulmányaikat elvégezték (nagyobb városok).

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	4	0
2018	6	1
2019	12	0
2020	24	1
2021	11	0
2022	14	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen felnőtt képző programok és egyéb munkaerő-piaciszolgáltatások nincsenek, csak a vonzáskörzetben, Ajkán. A helyi foglalkoztatási program a településen a közmunka program. A településen több alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen ember él, őket a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatjuk, amennyibe a munkaügyi központ lehetőséget biztosít akkor képzési programokban vehetnek részt, ilyen volt például a motorfűrész kezelő tanfolyam és a alapkompentencia képzés, valamint a virágkötő és a park gondozó képzés is.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Doba Önkormányzat intézményében jelenleg nincs üres álláshely, így nincs lehetőség a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására. Azonban, amennyiben üres álláshely rendelkezik, az önkormányzat nem tesz különbséget sem mélyszegénységre, sem pedig nemzetiségi hovatartozásra. A településen a roma kérdés irreleváns, mivel a településen élő romák száma nem túl magas, és ők integrálódtak a helyi társadalomba. Közfoglalkoztatás keretében csak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek alkalmazására van lehetőség.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A nem foglalkoztatottak csoportja és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést az eddigiek során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

Dobán a foglalkoztatás területén nincsen tudomásunk hátrányos megkülönböztetés megjelenéséről. Hivatalos panasz nem érkezett sem az Önkormányzathoz, sem az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz a dobai önkormányzat foglalkoztatási politikájával kapcsolatban.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az elmúlt években nagyobb teret kapott az elektronikus ügyintézés jelentősége, az embereknek egyre többet, egyre sokrétűbben szükséges használniuk az internetet és a különböző online felületeket, ezért nélkülözhetetlen, hogy saját Ügyfélkapuval rendelkezzenek és azt érdembe használni is tudják. Azonban sajnos minden korosztály körében elmondható, hogy ezzel kapcsolatban nem elég tájékozottak, illetve gyakorlatlanok. Az online ügyintézással kapcsolatos kompetenciafejlesztésnek nagy szerepe lenne a jövőben, mert azok, akik ezt az ismeretet nem szerzik meg, a jövőben leszakadókká válhatnak, ennek a területnek a gyors fejlődésére tekintettel. További programokra és fejlesztésekre lenne szükség szinte minden korcsoportban.

Doba Községi Könyvtár egyik szolgáltatása az informatikai ismeretek bővítése és az önkormányzat dolgozói is szívesen nyújtanak segítséget azoknak, akik online ügyintézészt szeretnének végezni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociálisan rászoruló személyek részére pénzbeli és természetbeni ellátás adható.

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Az Szt. 1. § (2) bekezdése alapján „A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.”

Az Szt. 2. § szerint: „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.”

Az Szt. 25. § (3) bekezdése alapján a járási hivatal az alábbi pénzbeli ellátásokat biztosítja:

- időskorúak járadéka,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- ápolási díj,
- gyermekek otthongondozási díja.

Az Szt. 47. § (1) bekezdése alapján a járási hivatal az alábbi természetbeni juttatásokat biztosítja:

- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A járási hivatal foglalkoztatási osztálya pénzbeli ellátásként biztosítja:

- az álláskereső járadékot,
- a nyugdíj előtti álláskereső segélyt, valamint
- a költségtérítést.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult az a személy, aki közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vesz részt, és táppénzben vagy távolléti díjban vagy keresetpótló juttatásban nem részesül. A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege, ami jelenleg is 22.800,- Ft.

Doba Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. és a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 12/2021.(VIII.12.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Szoc.rendelet) alapján az alábbi természetbeni juttatásokat biztosítja:

- rendkívüli települési támogatás (pl. hideg-meleg étel)
- köztemetés,
- szociális tűzifa,

A Szoc. rendelet alapján pénzbeli juttatások formája:

- rendkívüli települési támogatás,
- rendszeres települési támogatás.

Az ellátások és támogatások szabályait a jogszabályok rögzítik.

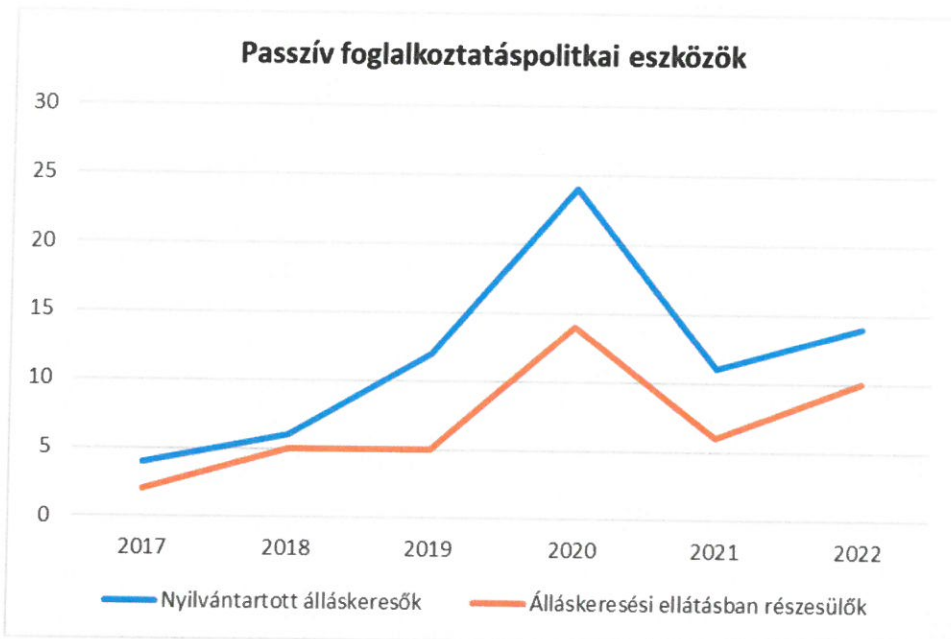
Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában jelentős változások következtek be. Tapasztalataink alapján egyre nagyobb számban növekszik azoknak a személyeknek a száma, akikről a társadalomnak valamilyen formában gondoskodni kell. E jelenségek következtében az ellátások iránti igények is számottevőek. A jelenlegi pénzbeli és természetbeni ellátórendszer fenntartása és lehetőség szerinti továbbfejlesztése szükséges a rászoruló állampolgárok segítése érdekében.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	4	1,48%	2	50,00%
2018	6	2,33%	5	83,33%
2019	12	4,92%	5	41,67%
2020	24	9,76%	14	58,33%
2021	11	4,21%	6	54,55%
2022	14	4,96%	10	71,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

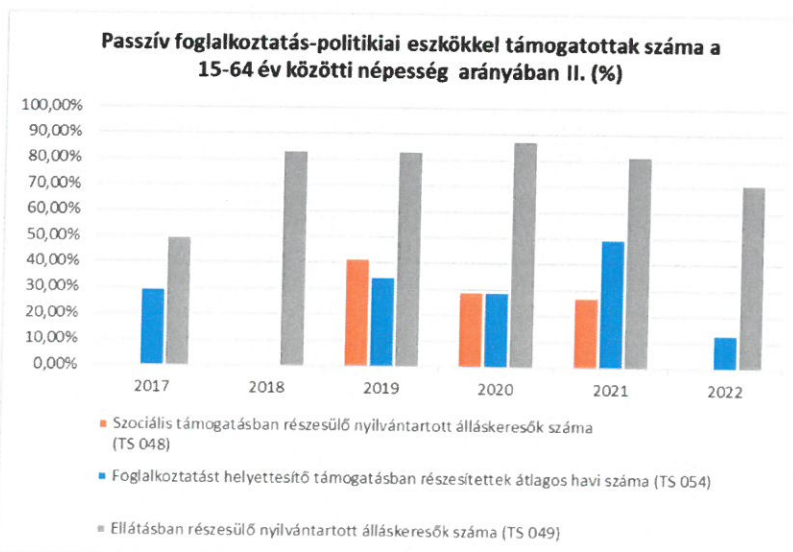

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	0	0,00%	1	29,75%	2	50,00%
2018	0	0,00%	0	0,00%	5	83,33%
2019	5	41,67%	4	34,75%	10	83,33%
2020	7	29,17%	7	29,17%	21	87,50%
2021	3	27,27%	6	50,00%	9	81,82%
2022	0	0,00%	2	13,07%	10	71,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	2
2018	2
2019	3
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

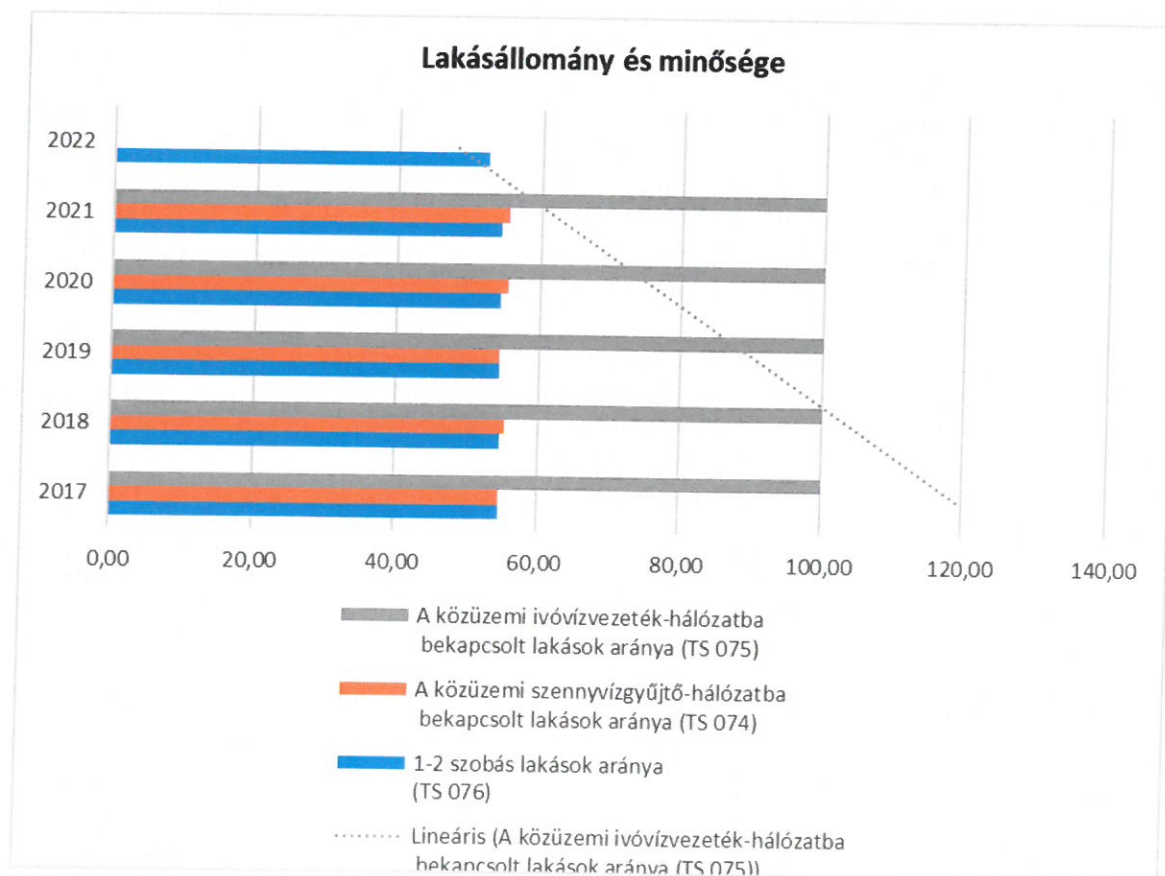
Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembevétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	258	0	0,00	54,65	54,65	100,00
2018	258	0	0,00	54,65	55,43	100,00
2019	259	1	3,86	54,44	54,44	100,00
2020	259	0	0,00	54,44	55,60	100,00
2021	259	0	0,00	54,44	55,60	100,00
2022	263	0	0,00	52,47	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen több mint 200 lakás található, falusias építésű kertes házakban laknak az emberek. A lakóingatlanok jó minőségűek, összkomforttal rendelkeznek, közművel ellátottak.

A településen nincsenek bérlakások.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	258	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	258	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	259	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	259	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	259	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	263	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Doba Önkormányzat 3 ingatlant tart fenn szociális rászorultak részére. Jelenleg szociális lakhatás biztosítása egy fő számára indokolt, mivel majdnem minden lakó saját tulajdonú ingatlanban lakik. Előfordult ugyan településünkön az eszközezőlőnek történő ingatlan értékesítés, lakás árverezés is, viszont minden esetben a család megoldotta a lakhatási problémát.

Községünkben szociális lakás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincsen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A Somlón többen létesítettek állandó lakcímet, mely épületek korábban hétvégi házakként funkcionáltak.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatás Szt. szerinti formája, az Szt. 2015. március 1. napjától történő módosításával megváltozott. A különálló lakhatást segítő támogatás megszűnt, helyette az Önkormányzatok kaptak jogszabályi felhatalmazást a rendkívüli települési támogatás keretein belül az ilyen jellegű támogatások helyi feltételeinek szabad meghatározására.

Doba Község Önkormányzat Képviselő-testülete a pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendeletében szabályozta a közüzemi díjhoz nyújtott rendszeres települési támogatás feltételeit.

7. § (1) A lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló, de általa életvitelszerűen lakott helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott támogatás

(2) A lakhatási támogatás a víz-és csatornahasználati díj, a villanyáram, a gázfogyasztás vagy fűtési költségek, a szemétszállítási díj, a talajterhelési díjhoz (továbbiakban: rezsiköltség) való lakhatási hozzájárulás.

(3) A lakhatási támogatást előbb a lakhatási hátralékok, majd azok kiegyenlítését követően vagy azok hiányában, a rezsiköltségek fedezetére kell megállapítani. A lakhatási támogatás ahhoz a lakásfenntartással összefüggő rendszeres kiadáshoz nyújtható, amely megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Ezen körülmény fennállását a kérelmezőnek kérelme benyújtása során be kell mutatnia és bizonyítania kell.

(4) Lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkor **legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetében 300 %-át, és a háztartás tagjai** egyikének sincs vagyona.

(5) A lakhatási támogatás a kérelem benyújtásától egy évre kerül megállapításra.

(6) A lakhatási támogatás összege havonta **7.000, - Ft.**

8. § (1) Lakhatási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, független a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(2) A lakhatási támogatás megállapításának feltétele a lakókörnyezet rendezettségének biztosítása, mely magában foglalja

a) a lakáshoz tartozó udvar, kert rendben tartását, különös tekintettel az ott található szemét és lom eltávolítására,

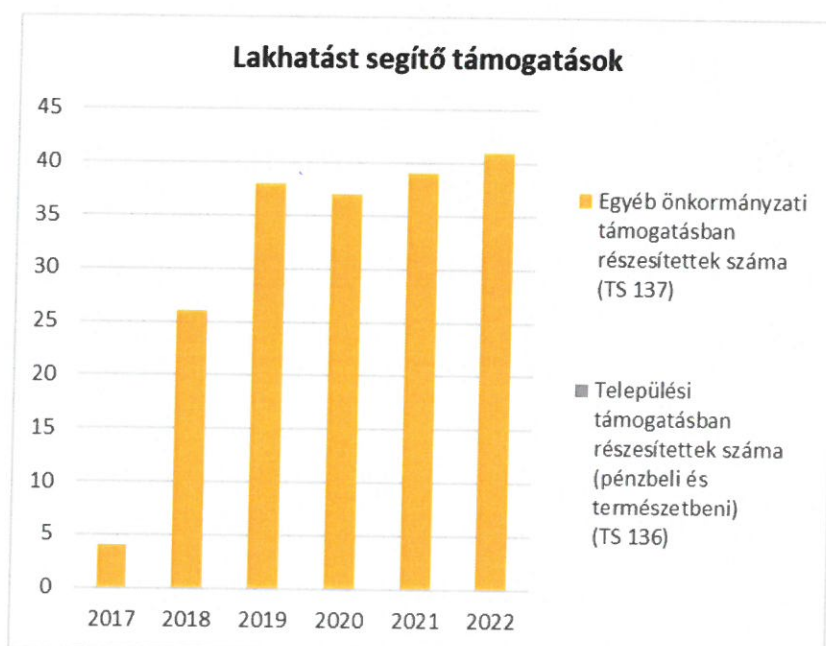
b) az ingatlan, valamint a hozzá tartozó kert gyommentesítése, rágcsálóktól, kártevőktől való mentesítése,

(3) Amennyiben a feltételek nem felelnek meg a (2) bekezdésben foglaltaknak a támogatás megvonható.

(4) A lakhatási támogatás megállapítása iránti kérelemhez csatolni kell legalább három szolgáltatónak az utolsó havi teljes számlamásolatát.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	4
2018	n.a.	26
2019	n.a.	38
2020	n.a.	37
2021	n.a.	39
2022	n.a.	41

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok esetében. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Azoknak az ügyfeleknek, akik hozzánk fordulnak, a hivatal dolgozói felhívják a figyelmet a védett fogyasztóvá válás lehetőségére. Ilyen esetben a családsegítő munkatárs akár a kérdőívek kitöltésében is segítenek, valamint igény esetén felveszik a kapcsolatot a szolgáltatóval.

A rendelkezésre álló adatok szerint a családok a rezsiköltségeket és a hiteltörlesztéseket nehezen, de teljesítik, mégis egyre több ingatlanra van végrehajtási eljárás hiteltörlesztés elmaradása miatt.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A falu lakói nagy hangsúlyt fektetnek lakóházaik rendben tartására és felújítására. A házak előtti füves területet folyamatosan karbantartják a lakók. A településen a járdaszakaszok felújításra kerültek a 2016-2017. évben

A település közelében lévő Somló- hegyen található néhány pince, melyek megfelelő állapotúak, ezen a helyen elérhető a vezetékes ivóvíz hálózat és a telefon szolgáltatás.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Doba településen nem találhatóak telepek, szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az Eütv. célja:

- a) elősegíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával,
- b) hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,
- c) megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan marad,

- d) meghatározni – a szolgáltatók jogállásától és az ellátások fedezetétől függetlenül – az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,
- e) biztosítani az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával, valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel,
- f) lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.

Az Eütv. előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezetvédelmi és település-egészségügyi feladatai körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezetvédelmi és egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Dobán az alapellátást biztosító háziorvosi szolgálatot 1 orvos végzi egy héten kétszer keddi és csütörtöki napokon. Ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt. Gyermekorvos a településen nincs. Fekvőbeteg ellátásra szolgáló egészségügyi intézmény nincs a településen. Kórházi ellátásra, szakrendelésre szoruló betegek Ajkára, Pápára vagy Veszprémbe járnak.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	12	0,00
2018	0	0	0	0	10	0,33
2019	0	0	0	0	13	0,00
2020	0	0	0	0	6	0,00
2021	0	0	0	0	9	0,00
2022	0	0	0	0	7	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, gyermekorvos, bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata védőnő, gyermekorvos bevonásával, az iskoláskorú gyermekek (2-4-6 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolai gyógytestnevelésbe sorolás védőnő, gyermekorvos, gyógypedagógus bevonásával történik.

Felnőttek részére Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet szervezésében évenkénti tüdőszűrő vizsgálat helyben, mobil tüdőszűrő buszban megoldott. Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet szervezésében kihelyezett tüdőszűrésre kerül sor a településen.

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi és Járványügyi Osztálya két évente mammográfiás szűrővizsgálatot szervez a településen élő 45-65 éves hölgy lakosoknak.

Veszprémben. A szűrővizsgálathoz a Veszprémi Csolnoky Ferenc Kórházba kell elutazniuk. Önkormányzatunk térítésmentesen biztosítja a szűrésre behívottak utaztatását.

A magyar Vöröskereszt rendszeresen szervez véradást a településen, Önkormányzatunk térítésmentesen helyiséget biztosít a véradás lebonyolításához.

Egyéb szűrések a közeli városokban Ajkán, Pápán vagy a megyeszékhelyen elérhetők. A Somló Környéki Többcélú Kistérségi Társulás. is évente legalább 1-1 alkalommal szervez „Egészségnapot”, melyen többféle ingyenes szűrés áll a lakosság rendelkezésére. Ezen alkalmakor prevenciós előadásokon is részt vehetnek az érdeklődők.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított – fejlesztő és rehabilitációs - ellátásokat nyújtó intézmény (fogycékos, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek ápolását, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs. Az ilyen típusú ellátást a megye más településén vehetik/veszik igénybe a településen élők.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A településen szociális étkeztetés működik, 28 fő veszi igénybe napi rendszerességgel, a Kedvenc Ízek Konyhája szállítja Somlószőlősből.

Nyugdíjkorhatárt betöltöttek, valamint egészségi állapotuk alapján jogosult valaki a szociális étkeztetésre a 12/2021.(VIII.12.) önkormányzati rendelet alapján.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető a Doba Önkormányzat tulajdonában lévő sportpályán. és konditeremben.

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közgyógyellátást a szociálisan rászorult személye részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Jelenleg két jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi és normatív alapon. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező ingyen jogosult a tb által támogatott egyes gyógyszerekre a megállapított gyógyszerkeret erejéig, egyes – jogszabályban megállapított-gyógyászati segédeszközre, valamint a rehabilitáció céljára igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ellátás pénzben típus, mely a jövedelem helyzettől független. Ápolási díjra jogosult nagykorú hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló

a) súlyos fogycékos vagy

b) tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását ápolását végzi.

Doba településen Somlónásárhely Közös Önkormányzat családsegítő kolléganő minden héten, csütörtöki napon látja el családsegítő tevékenységét.

Házi segítségnyújtást működik a településen, 2013.évtől a Lakos Ádám Evangélikus Szeretet Szolgálat Boba látja el 1 fővel.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális étkeztetés célja, feladata

1. A program konkrét bemutatása, kapacitások, nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása
A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben foglaltak alapján önkormányzatunk szociális étkeztetés keretében legalább egyszeri napi meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik azt önmaguknak, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Ennek megfelelően az önkormányzat lehetőséget biztosít az étkeztetés igénybevételére különösen azoknak, akik koruk (65 év felett), egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt étkezésükről nem képesek más módon gondoskodni. A szociális rászorultság feltételeinek fennállását háziorvosi igazolással, javaslattal, személyazonosító igazolvánnyal és lakcímgazolvánnyal kell igazolni. Az ellátás Doba Község Önkormányzata Képviselő-testületének rendeletében meghatározott térítési díj ellenében történik. Az önkormányzat külön eljárás nélkül, haladéktalanul köteles étkezést biztosítani annak a rászorulóknak, akinek életét, testi épségét vagy egészségi állapotát az ellátás elmaradása veszélyezteti. A szociális alapszolgáltatás keretében Doba Község Önkormányzata a település közigazgatási területén lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező rászorulóknak részére biztosítja a szociális étkeztetést, különösen azoknak, akik

- időskorúak (65 év feletti),
- egészségi állapotuk miatt rászorulóknak,
- fogyatékkal élő személyek, pszichiátriai betegek,
- szenvedélybetegek,
- hajléktalanok.
- Az étkezést igénybe vevők az alacsony jövedelemmel rendelkezők, a rossz egészségi állapotúak, valamint az időskorúak köréből kerülnek ki. A segítségnyújtásnak ezzel a formájával elérhető, hogy nem kényszerülnek feladni önálló életvitelüket, és minél későbbre tolódik a bentlakásos ellátásra vonatkozó igények megjelenése.

Jelenleg az önkormányzat a napi egyszeri meleg ételt biztosít 28 fő szociális étkező részére. Az étkeztetést átmeneti időre, vagy tartósan lehet igényelni

Falugondnoki szolgálat

A falu- és tanyagondnoki szolgáltatás során végzendő tevékenységek meghatározása a 2/2006.(IV.14.) IcsSzEM rendelettel módosított 1/2000 (I.7) SZCSM rendeletben található, mely a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szól.

A fentiek alapján személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi-, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik megoldásában

A szolgáltatás lényege:

- az önkormányzat települési hátrányainak csökkentése,
- a településen az életfeltételek javítása,
- a településen a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése,
- az önkormányzat által nyújtandó szociális alapellátások kiépítésének és működtetésének elősegítése,
- a településre nézve kedvező gazdasági folyamatok elindítása,
- a települési funkciók bővítése,
- a közösségfejlesztés, a helyi társadalom és a civil szféra erősítése,
- a településen a jobb életminőség elérése

A falugondnoki szolgálat 1990 óta működik Magyarországon. Hungarikumnak számít, mivel Magyarországon indult elsőként hasonló kezdeményezés. Az ilyesfajta munka a kistelepülésekben mára már hiánypótló, nélkülözhetetlen tevékenységgé vált. A 600 fő alatti településeken, sok helyen „egy személyes intézményként” működik a falugondnok, pótolva a hiányzó szolgáltatásokat. Célja, hogy a településen élők esélyegyenlőségét biztosítsák. Vagyis, a szolgáltatás lényege általánosságban az, hogy enyhítse azokat a hiányosságokat, amelyek hátrányt, vagy komoly problémát jelentenek a falunak, ill. hogy segítse a lakosság azon rétegét, akik egészségük vagy egyéb okok miatt hátrányos helyzetben vannak. A településünkön 2008 óta működik az önkormányzat által fenntartott szociális alapszolgáltatás körében végzett falugondnoki szolgáltatás.

12/2021.(VIII.12.) önkormányzati rendelet szabályozza az ellátások formáját.

f) drog-prevenációs szolgáltatások;

A településen nincsenek drog-prevenációs szolgáltatások.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. A szolgáltatások igénybevétele minden rászoruló számára biztosított.

A településen nem történt bejelentés hátrányos megkülönböztetés, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozóan.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Ebktv. 11. § (1)-(2) bekezdés alapján:

„(1) Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az

a) törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól, vagy

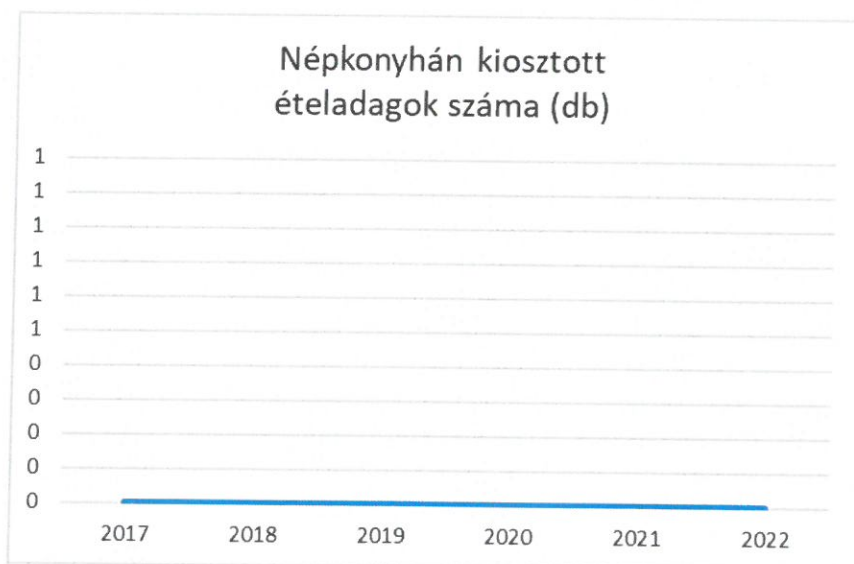
b) a párt ügyintéző és képviselői szervének megválasztása, valamint a pártnak a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott választásokon történő jelöltállításának során a párt alapszabályában meghatározott módon érvényesüljön.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.”

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások általában véve is pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat, a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesíti az Önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmény annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben levőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A település lakosságának közérzetét a gazdasági mutatók mellett az is jelentős mértékben meghatározza, hogy milyen a kulturális élet és a helyi művelődés színvonala. Mennyire fejlett és szervezett a helyi társadalom, és hogy a jövő tervezése milyen mértékben támaszkodik az elődök eredményeire, hagyományaira. A közművelődési tevékenység elsődleges feladata a kultúra egyetemes, nemzeti értékeinek közvetítése, ápolása, a helyi tudás megismertetése, gazdagítása. Sajátságos feladata, hogy hazai és nemzetközi szinten is felkeltse az igényt a település és a Somló megismerése, felkeresése iránt. Ehhez olyan kínálat szükséges, ami kulturális turizmust generál. A páratlan természeti környezet, a borászok és település épített öröksége jelentik a legfontosabb vonzerőnket.

Az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg, melyből bizonyos feladatokat átruházott a polgármesterre. A polgármester az átruházott hatáskörben hozott döntéseiről tájékoztatja a képviselő-testületet. A képviselő-testület tagjainak száma 5 fő. A Képviselő-testület éves munkaterv szerint ülésezik. A Képviselő-testület alakuló, rendes és rendkívüli ülést tart. Évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A nyilvános ülésre, a napirend érintettjei, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyek meghívást kapnak. A település lakossága a helyben szokásos módon, a Hivatal hirdetőtábláján történő kifüggesztéssel, valamint a www.doba.hu honlapon történő közzététellel kerülnek tájékoztatásra az ülésekről, napirendjéről, valamint a nyílt ülések előterjesztéseiről.

Közművelődés

Az önkormányzat kulturális feladatai ellátásának érdekében erejét és lehetőségeit maximálisan kihasználva látja el. Jelentős számú ingyenes rendezvényt valósít meg ezzel is erősítve az itt lakók identitástudatát és jó közérzetét. A kultúra az összetartozás, egyéni és közösségi értékek, az önbecsülés megújító és megtartó ereje. A közösségépítés, az együvé tartozás tudata az egyének és a különböző kisközösségek, csoportok, települések közötti kapcsolatok kiépítésén, a közösségi életben való aktív részvételen alapul.

Az önkormányzat kulturális alaptevékenységét a 16/2021.(XI.4.) önkormányzati közművelődési rendelet alapján, az értékes kulturális hagyományok megtartásával, folyamatos továbbfejlesztésével, bővítésével végzi, szigorú gazdasági feltételek mellett. Elsődleges feladata az egyetemes kultúra értékeinek közvetítése, mindenki számára elérhetővé tétele a falu kulturális, szellemi és művészeti életének bemutatása, a helyi hagyományok feltárása, ápolása, gondozása, új hagyományteremtő, valamint turisztikai, idegenforgalmi szempontból is vonzerőt jelentő programok szervezése.

Doba történelmi múltja, műemlékei, a Somló nyújtotta szabadidős lehetőségek kiváló alapot nyújtanak a település kulturális életéhez.

Az Önkormányzat a kötelező feladatokon túl plusz feladatokat is vállal azzal, hogy saját fenntartású közösségi intézményeket finanszíroz és tart fent, ugyanakkor szükségesnek tartja, hogy további felújításokat valósítson meg és a település kulturális életét a 21. század kihívásainak megfelelően továbbfejlessze.

Lehetőséget biztosít az épületek igénybevételére az önszerveződő közösségek számára, valamint kulturális programot, szabadidős tevékenységet biztosít a helyi lakosságnak. Településünk kulturális értékeit az itt élők által teremtett hagyományos rendezvények, másrészt a hagyományteremtő szándékkal létrehozott, új programok alkotják. Mind a hagyományos rendezvények, a hagyományok ápolása, mind pedig az új rendezvények szervezése és fenntartása fontos a közösség életében.

Ennek értelmében cél szerinti tevékenységek:

- kulturális örökség megóvása
- hagyományteremtő
- gyerekek és fiatalok közösségi életének összefogása
- a Somló hegy és a település természeti kincseinek megóvása
- település népművészeti értékeinek gyűjtése és bemutatása
- amatőr művészek és művészeti tevékenységek felkarolása

Kulturális intézmények: közösségi szintér, községi könyvtár, civil ház, Koperniczky birtok. A közösségi szintér állapota kiváló. Részben pályázati pénzből, részben önerőből lett felújítva, akadály mentesítve, napelemes rendszerrel ellátva. Egy co-working iroda kialakítására is sor került.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	130	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, így azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A közösség szolidaritása megnyilvánul a rendezvények lebonyolításában segédkező önkéntesek munkájában, az önszerveződő amatőr művészeti csoportok tevékenységében, adományok gyűjtésében (templomkert felújítása részben adományokból valósult meg), intézményi épületek felújításában segédkezők munkájában. (az óvoda tetőfedő cseréje önkéntes munkával valósult meg).

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. (a továbbiakban: Njtv.) 1. § (1) bekezdés alapján nemzetiség minden olyan - Magyarország területén legalább egy évszázada honos - népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul.

Az Njtv. 1. § (2) bekezdés értelmében „A nemzetiségi jogok és kötelezettségek vonatkozásában az (1) bekezdés szerinti nemzetiséghez tartozik az a Magyarországon lakóhellyel rendelkező személy, aki magát valamely nemzetiséghez tartozónak tekinti és ehhez a nemzetiséghez tartozását az e törvényben meghatározott esetekben és módon kinyilvánítja.”

g) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időnként megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Dobán nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	Bevonás a közfoglalkoztatásba
Rossz lakhatási körülmények	Támogatás, életvezetési tanácsadás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Az ENSZ Közgyűlése 1989. november 20-án fogadta el a Gyermekjogi Egyezményt, amely azóta a világ egyik legszélesebb körben elfogadott emberi jogi egyezménye lett. Valamennyi állam – ez ideig az Egyesült Államok kivételével – saját nemzeti jogába foglalta a gyermekjogok katalógusát; ezzel megszületett a „globális gyermek” és jogvédelmi rendszerének ideája. Ugyanazok a jogok illetik meg a gyerekeket Svédországtól Brazíliáig, Kínától Ugandáig. Magyarország a rendszerváltást követően a volt szocialista országok közül az elsők között fogadta el és hirdette ki az Egyezményt az 1991. évi LXIV. törvénnyel. A Gyermekjogi Egyezményben foglalt egyik legfontosabb jog a gyermekek joga arra, hogy részt vegyenek a rájuk vonatkozó ügyekben, és elmondhassák véleményüket.

A Gyermekjogi Egyezmény kimondja továbbá azt is, hogy az azt aláíró tagállamok tiszteletben tartják és biztosítják a joghatásuk alá tartozó gyermek számára az Egyezményben lefektetett jogokat, minden megkülönböztetés nélkül: a gyermek vagy szüleinek, vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása vagyoni helyzete, cselekvőképzetlensége, születési vagy egyéb helyzetére.

A Gyermekjogi Egyezménnyel összhangban készültek el országunk jogszabályai és a gyermekvédelmi rendszer.

„A gyermekvédelmi intézményrendszert a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.), valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Sztv.) szabályozza. A 2015. évi CXXXIII. törvénnyel módosított Gyvt. értelmében minden járásszékhelyi település és megyei jogú város, a fővárosban pedig a fővárosi kerületi önkormányzat köteles gyermekjóléti központot működtetni.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokat 2016. január 1-jétől integrálták, és ezzel együtt a járási szinten alapított család- és gyermekjóléti központok miatt az ellátórendszer kétszintűvé vált, ami a hagyományos családsegítő szolgáltatások háttérbe szorulásával járt együtt (Kopasz, 2017; Darvas és társai, 2016). Míg 2015-ben országosan 40 ilyen központ működött, addig jelenleg a törvénymódosítást követően összesen 197.”

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	230	220	450	51,11%	48,89%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			19	4,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	28	29	57	6,22%	6,44%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	5	9	0,89%	1,11%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

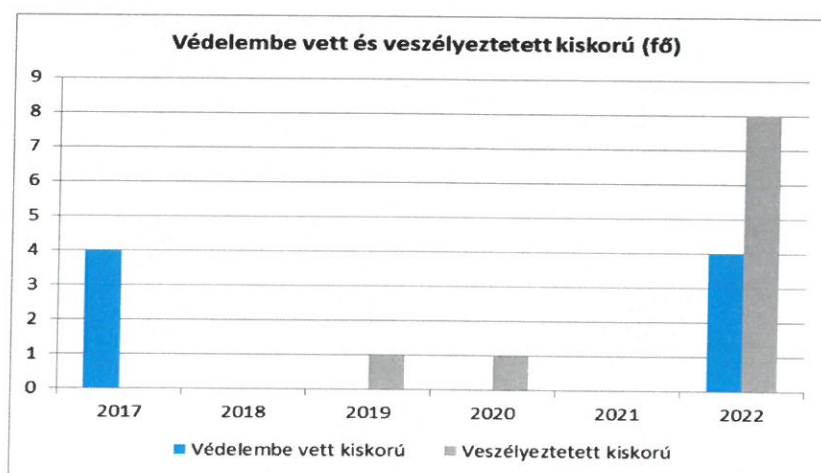
Veszélyeztettség a Gyvt. 5. § n) pontja alapján olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembé vétele járási hivatali hatáskör. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető,

Védelembé vett gyermekek száma 2022 évben: 9 fő.

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembé vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	4	0
2018	0	0
2019	0	1
2020	0	1
2021	0	0
2022	4	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

ab) Hátrányos és Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A Gyvt 67/A. § (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmazottan hátrányos helyzetű

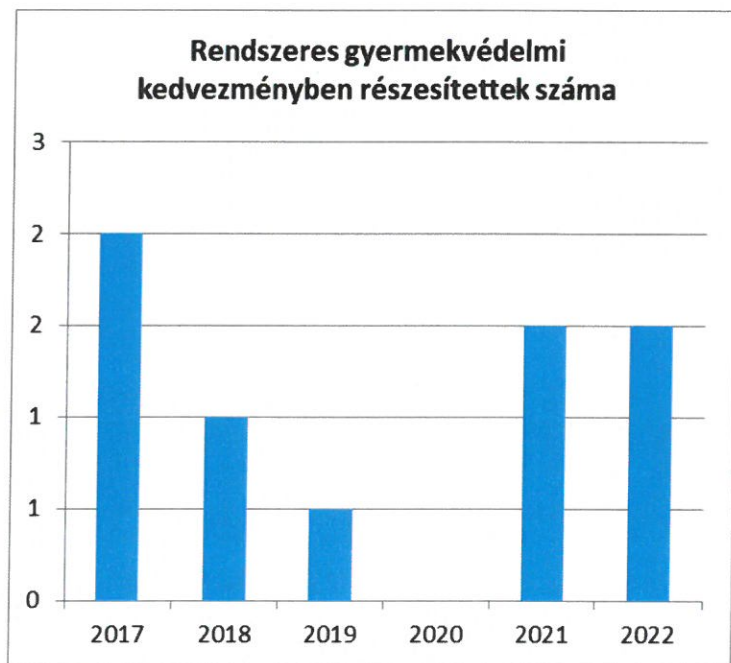
- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a központi költségvetés biztosítja.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	2
2018	1
2019	1
2020	0
2021	2
2022	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezettek száma csökkenő tendenciát mutat.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A Szoc. rendelet szabályozza a helyi támogatási formákat.

Rendkívüli települési támogatás:

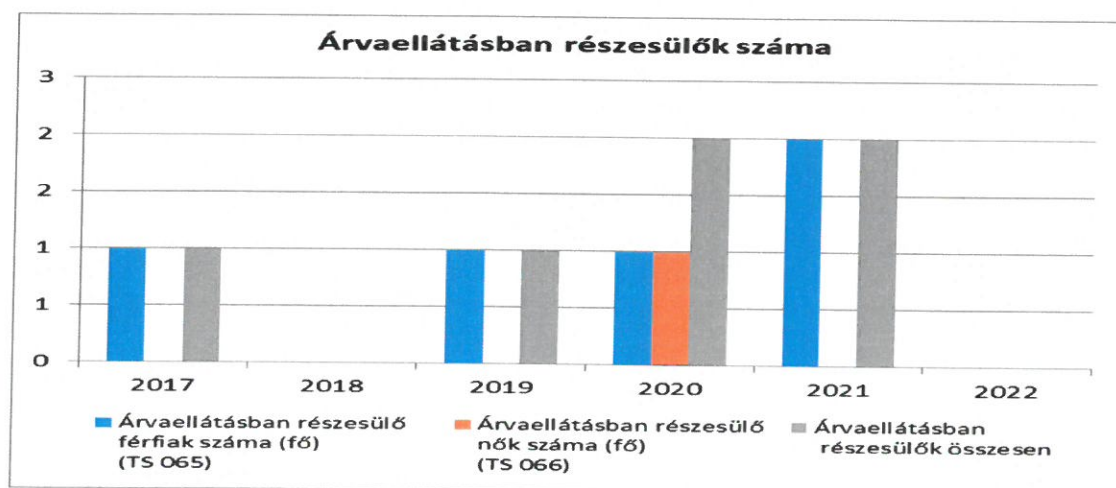
A hatáskör jogosultja rendkívüli települési támogatásban részesítheti, azokat a gyermeket nevelő, vagy gyermekkel rendelkező személyeket, akik időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdenek.

Rendkívüli települési támogatás nyújtható a következő esetekben:

- a) a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához,
- b) gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadáshoz, nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához,
- d) a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadáshoz,
- e) tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermek ellátásához kapcsolódó jelentős alkalmi többletkiadáshoz, iskoláztatáshoz és
- g) a gyermek hátrányos helyzetéhez kapcsolódóan felmerülő többlet kiadáshoz.

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	0	1
2018	0	0	-
2019	1	0	1
2020	1	1	2
2021	2	0	2
2022	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Gyvt. 21. §-a értelmében:

„(1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

A Gyvt. 21/A. § (1)-(2) bekezdése alapján:

„(1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkéztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkéztést

kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.”

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése alapján „Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés szerint „Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

2016. január 1. napjától a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontjának szabályozása alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítják.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nincs olyan család mely nem rendelkezik magyar állampolgársággal, valamint külföldről visszatért sem.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregált, teleszerű lakókörnyezet nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Egészségügyi ellátás az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola – egészségügyi ellátásról.

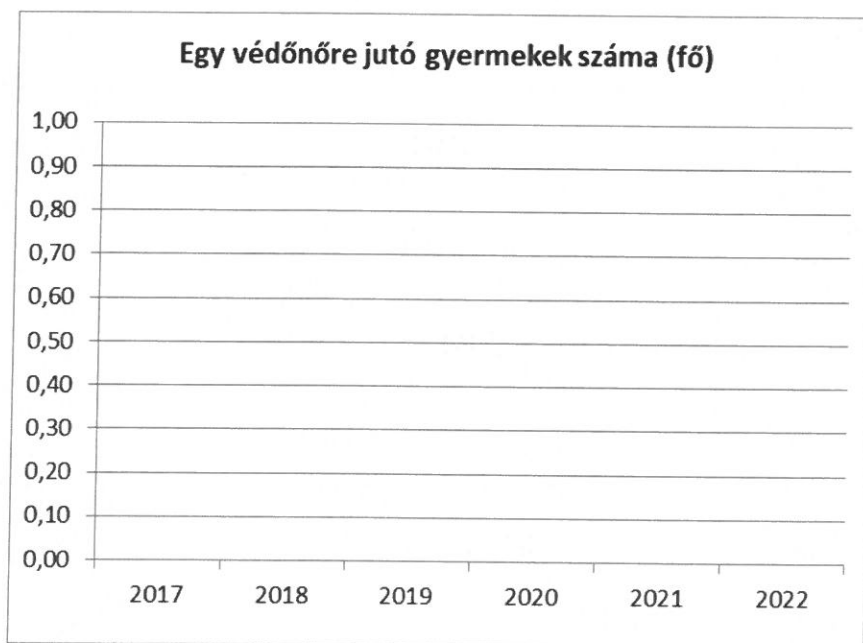
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen nincs védőnői ellátás.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Dobán gyermek szakorvosi ellátás nincs, de a házi orvosi szolgálat ellát minden beteg gyermeket.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településünkötől 12 km-re található Devecser városában az alábbi intézményekben van lehetőség a 0-7 éves korú speciális ellátást igénylő gyermekek fejlesztésére:

Fanni Ház Devecser

mely intézményben várják a mozgásszervi, értelmi, pszicho-motoros, beszédmaradással, autizmus spektrum zarral küzdő gyermekeket és a családjukat iránymutatásra, tanácsadásra és közös játékokra. Az alábbi szolgáltatások érhetők el az intézményben: logopédia, dinamikus szenzoros, pedagógia és gyógypedagógiai fejlesztés, kora gyermekkori intervenció, tanulási zavarokkal küzdő gyermekek megsegítése, Dévény torna, konduktív pedagógia ellátás.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Somló-környéki Biztos Kezdet Gyerekházak Devecseri Gyerekház

Gyerekházak 2013. január 1-jén nyitották meg kapuikat. A Biztos Kezdet Gyerekházakban a szakképzett munkatársak azokkal a családokkal foglalkoznak, amelyekben 5 év alatti, óvodába még nem járó kisgyermek jár. A Gyerekház minden munkanapon nyitva tart, naponta minimum 4 órában várja a szülőket és gyermekeiket. A program sajátossága, hogy a szolgáltatást a szülő a gyermekével közösen veszi igénybe. A Gyerekházban töltött idő alatt a szülőknek és gyermekeiknek olyan élményeket igyekszünk nyújtani, amelyek segítik őket a sűrű hétköznapi életben is. A közös tanulás, a közös játék, tapasztalás élménye erősíti a szülő-gyermek kapcsolatot, stabilabbá teszi a kötődést, a szülőt megerősíti szülői kompetenciáiban, valamint nagymértékben elősegíti a gyermek fejlődését. A szocializáció területén is különös hangsúlyt kell fektetni a korai fejlesztésre. Elengedhetetlen a későbbi iskolai előmenetel, a tanulás sikeressége szempontjából, hogy a kisgyermek a közösségi létre éretten érkezzen az óvodába. Nagy figyelmet fordítunk a gyermekek beszéd- és mozgásfejlesztésére.

Veszprém Megyei Pedagógia Szakszolgálat Devecseri Tagintézménye

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A településen nincsenek ilyen szolgáltatások. A legközelebbi gyerekház Devecserben, a járás központjában található.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen nincs bölcsőde és iskola.

Az általános iskolások Noszlopra, Nagyalásonyba vagy Tüskevára járnak, a középiskolások pedig a közeli városok intézményeibe, ahol igénybe veszik a kollégiumi ellátást.

A településen egy óvoda működik, mely jelenleg Somlónásárhely település tagóvodája, 2013. szeptember 01. naptól. Az oktatási épület állagmegóvásra és akadálymentesítésre szorul, de a belsőtere felújítva kiváló alapot nyújtanak az oktatáshoz.

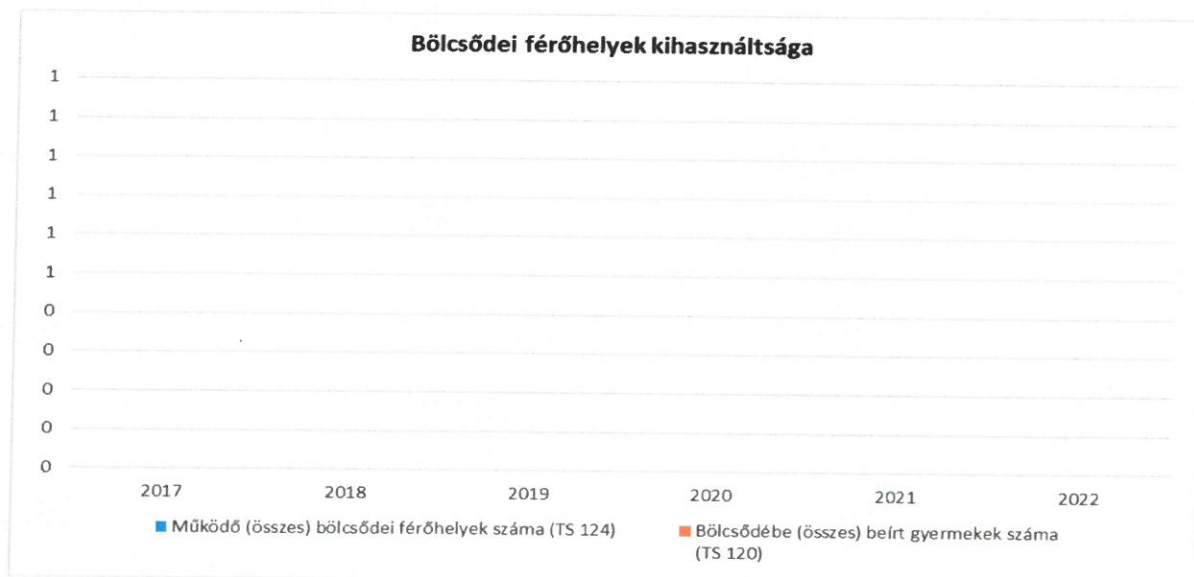
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek fiatal korukból eredendően sérülékenyebbek, ezért a jogrendszer számos eszközzel gondoskodik fejlődésük és jólétük megfelelő kereteiről.

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ideális esetben a gyermekek ezt saját, vér szerinti családjukban kapják meg.

A gyermekvédelemben az állam, civil szervezetek és egyházak is részt vállalnak, és kiemelten fontos szerepük van az oktatási és egészségügyi intézményeknek.

A gyermekvédelem alapvető törvényi kereteit Gyvt. határozza meg. Az eszközök között hatósági eljárások és szolgáltatások is helyet kapnak.

A gyermekvédelem célja, hogy a gyermek megfelelő fizikai, szociális és pszichológiai környezetben nőjön fel, és ehhez a célhoz a jogszabályok különféle intézkedéseket, szolgáltatásokat, hatóságokat rendelnek. Mivel a gyermekek alapvetően a saját, vér szerinti családjukban nevelkedve fejlődnek legjobban, lehetőség szerint mindig törekedni kell, a családban való megtartásukra. Ha erre valami

miatt nincs lehetőség, vagy a gyermeket saját érdekei védelmében ki kell onnan emelni, akkor a mihamarabbi visszahelyezés vagy egy másik családban való elhelyezés az intézkedés célja.

A gyermekek tekintetében a jelzőrendszer megfelelő működése kiemelkedően fontos, mivel a gyermekek nem, vagy csak részben tudják önállóan jelezni a problémát.

A Gyvt. 17. § (1) bekezdés alapján értelmében gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet,
- a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

Jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A településre a Családsegítő Szolgálat képviselője jár ki a családgondozási terv szerint hetente egyszer, ilyenkor a településen ügyfélfogadást tart 14-15 óráig.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Nincs olyan család, aki kérte volna a hétvégi, étkeztetést gyermekek számára, viszont nyári gyermekétkeztetést az előző években igénybe vették a családok.

A gyerekek közül többen ingyenes étkeztetésben részesülnek, tekintettel arra, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. Hétvégi étkeztetésre nincs igény, a családok mindegyike biztosítani tudja gyermekei számára a megfelelő étkezéshez jutást. A jogszabályi rendelkezés alapján meghatározott számú gyermek támogatása van lehetőség egyszeri meleg étel biztosításával a nyári szünidő alatt. A településen – a gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának arányában – évente 5-6 gyermek étkeztetését oldotta meg így az önkormányzat a családsegítő szolgálat segítségével igénybe vételével.

Ingyenes tankönyvben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részesülhetnek törvényi előírás alapján. A többi gyermek részére az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította ezt a lehetőséget, így minden általános iskolás ingyen

tankönyvet kapott. A középiskolások és felsőfokú intézményi hallgatók részére minden évben biztosít az önkormányzat egyszeri, nagyobb összegű beiskolázási segélyt. A felsőfokú intézmények hallgatói évek óta igénybe veszi a Bursa Hungarica Ösztöndíj-támogatást, melynek egyik alappillére az önkormányzati pénzügyi forrás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem jellemző a településen.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A település Önkormányzata beiskolázási segélyt nyújt 10.000 Ft összegben a családoknak, valamint december 6-án minden gyermek 14 éves korig mikulás csomagot kap.

j) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben lévő részére az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek esetén rendkívüli települési támogatás formájában adható. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény folytán az ingyenes gyermekétkeztetés, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosított.

Krízishelyzetben a Gyermekjóléti Szolgálat és a szolgálaton belül a Családsegítő kereshető fel. Ők segítenek a családok elhelyezésében is, a rászorulóknak helyet keresnek a Családi Átmeneti Otthonokban. A településhez legközelebbi ilyen otthon Ajkán található.

k) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. Az iskolások a testnevelés és sportköröknek köszönhetően folyamatosan fejleszthetik sporttudásukat, és mérgethik meg erejüket különböző sportrendezvényeken. Mivel Dobán nincs sportegyesület a fiatalok a környező falvak, városok csoportjainak tagjai.

l) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Nincs olyan család, aki kérte volna a hétvégi, étkeztetést gyermekek számára, viszont nyári gyermekétkeztetést az előző években igénybe vették a családok.

A gyerekek közül többen ingyenes étkeztetésben részesülnek, tekintettel arra, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. Hétvégi étkeztetésre nincs igény, a családok mindegyike biztosítani tudja gyermekei számára a megfelelő étkezéshez jutást. A jogszabályi rendelkezés alapján meghatározott számú gyermek támogatása van lehetőség egyszeri meleg étel biztosításával a nyári szünidő alatt. A településen – a gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának arányában – évente 5-6 gyermek étkeztetését oldotta meg így az önkormányzat a családsegítő szolgálat segítségével igénybe vételével.

Ingyenes tankönyvben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részesülhetnek törvényi előírás alapján. A többi gyermek részére az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította ezt a lehetőséget, így minden általános iskolás ingyen tankönyvet kapott.

A középiskolások és felsőfokú intézményi hallgatók részére minden évben biztosít az önkormányzat egyszeri, nagyobb összegű beiskolázási segélyt.

A felsőfokú intézmények hallgatói évek óta igénybe veszi a Bursa Hungarica Ösztöndíj-támogatást, melynek egyik alappillére az önkormányzati pénzügyi forrás.

- m) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- n) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen ez idáig.

- o) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A Szoc. rendelet alapján az Önkormányzat pénzbeli és természetbeni juttatás formájában támogatja a dobai családokat, beiskolázási segínyt nyújt 10.000Ft összegben, valamint december 6-án minden gyermek 14 éves korig mikulás csomagot kap.

Ingyenes tankönyvben részesülhetnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek törvényi előírás alapján. A többi gyermek részére az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította ezt a lehetőséget, így minden általános iskolás ingyen tankönyvet kapott.

A középiskolások és felsőfokú intézményi hallgatók részére minden évben biztosít az önkormányzat egyszeri, nagyobb összegű beiskolázási segínyt.

A felsőfokú intézmények hallgatói évek óta igénybe veszi a Bursa Hungarica Ösztöndíj-támogatást, melynek egyik alappillére az önkormányzati pénzügyi forrás.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral küzd).

Beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy saját tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a köznevelési intézmény alapfeladata a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelése-oktatása.

Dobán jelenleg kettő sajátos nevelési igényű tanuló van.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;**

Fő problémák az iskolai mulasztások, magatartás problémák, a szülői hozzáállások, rossz anyagi körülmények, valamint az el- és idevándorlások. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembé vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A fogyatékossgal élő gyermekek ellátása részben a településen, részben más települések intézményeinek bevonásával történik.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az

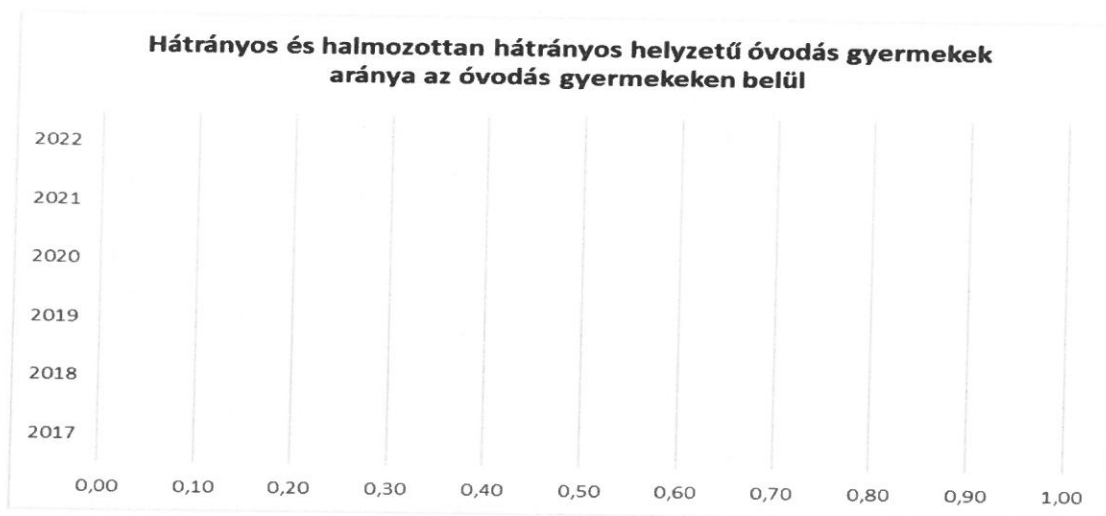
állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerzhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	10	0	0,00
2018	18	0	0,00
2019	22	0	0,00
2020	25	0	0,00
2021	25	0	0,00
2022	0	0	0,00

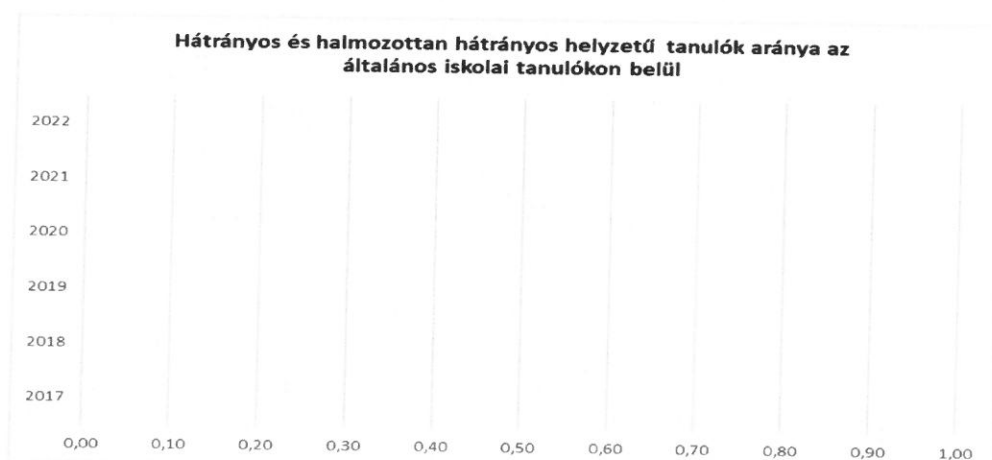
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	2	0
2018	1	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	2	0
2022	3	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda helyben gyógypedagógiai, fejlesztő, valamint logopédiai ellátást biztosít.

Dobán nincs iskola. Az általános iskolások többsége Noszlopra, Tüskevára, Nagyalásnyra jár.

A középiskolások átlagosan a közeli városok intézményeibe járnak, de vannak, akik a kollégiumi ellátást is igénybe veszik. Ezekben az intézményekben a tanulók részt vehetnek a napközis tanulószobai foglalkozásokon, szakkörökön: matematika, történelem, természetismeret, gyógynövény, alsós német hagyományörző, sport (röplabda, kézilabda), valamint fejlesztő és felzárkóztató foglalkozásokon. Lehetőséget adnak művészeti képzésre (dráma, rajz előkészítő és alapiskola), illetve a Magyarpolányi SE-nél a Bózsik p a kispályás futballozásra. Helyben gyógypedagógiai, fejlesztő, valamint logopédiai ellátás is van. Nevelőtestület tagjai tíz féle szakkörbe várják az érdeklődő tanulókat. A művészeti iskolák csoportjainak is helyt adnak foglalkozásaikhoz, jelentős számú tanulóknak vesz részt különféle programokon

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

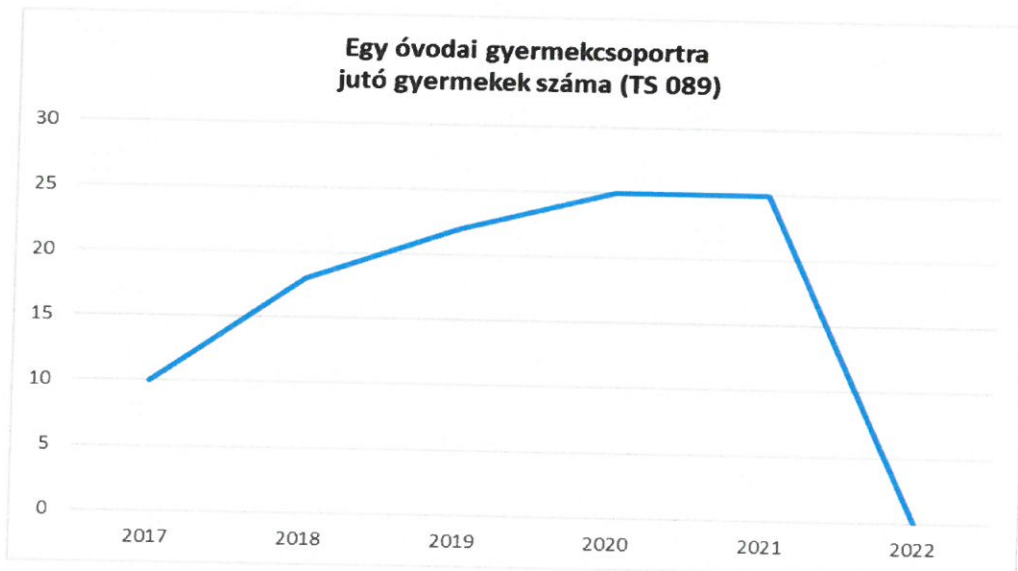
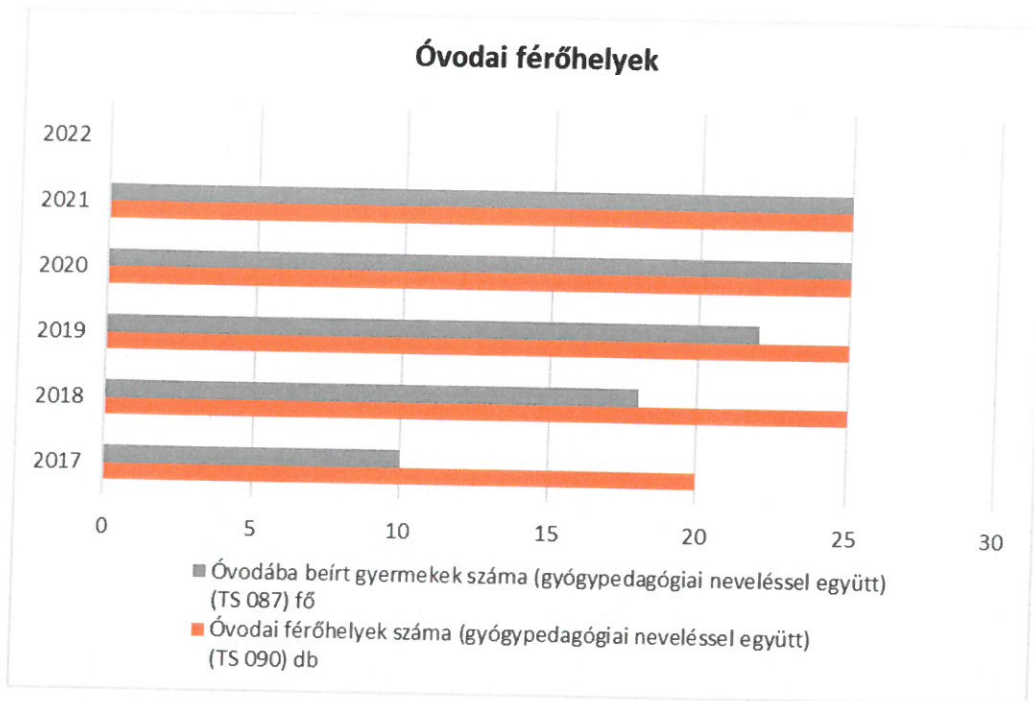
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek		
Óvodapedagógusok száma	Fő	Hiányzó létszám
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	20	1	10	0	0	10
2018	n.a.	1	25	1	18	0	0	18
2019	n.a.	1	25	1	22	0	0	22
2020	n.a.	1	25	1	25	0	0	25
2021	n.a.	1	25	1	25	0	0	25
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladat ellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, óvoda és iskola, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. A szükséges esetekben a gyermekek megkapják a szükséges szakmai támogatást
Az intézményekben nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Dobán csak egy oktatási intézmény van, az óvoda.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Rossz lakás körülmények között élő családoknál, munkanélkülieknél sokszor alkohol- és drogfüggő szülőknél, a gyerekek alultápláltak, ruházatuk hiányos. Problémát jelent, hogy bár a gyerekek igénybe vehetnék az óvoda, iskola nyújtotta lehetőségeket, vannak családok, akik nem élnek ezzel a lehetőségekkel. Törvényi kötelezettségeiknek sem tesznek eleget, nem járatják rendszeresen gyermekeiket az intézményekbe. Így a gyerekeknek nem, vagy alig alakul ki a kötelességtudata.

Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer célja, hogy a szociális támogatási rendszerben azon a szinten történjen a döntéshozás, ahol a legtöbb ismeret birtokában képesek a rászorultságot elbírálni. Ennek megfelelően az önkormányzat által évente kiírt Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat) helyben kerül elbírálásra.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermejkölési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Rászoruló gyermekek nem megfelelő mennyiségű táplálékhoz jutása	Szünidei étkeztetés
Iskoláztatási nehézségek	Iskolakezdési támogatás
Rossz lakhatási körülmények	Támogatások, életvezetési tanácsadás
Szünidei elhelyezés nehézségei	Táborok, foglalkozások
Lehetőség hiánya a tehetséges gyermekek tovább tanulásához, fejlesztéséhez	Támogatások

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebkvtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint:

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén,
- szociális biztonság területén.

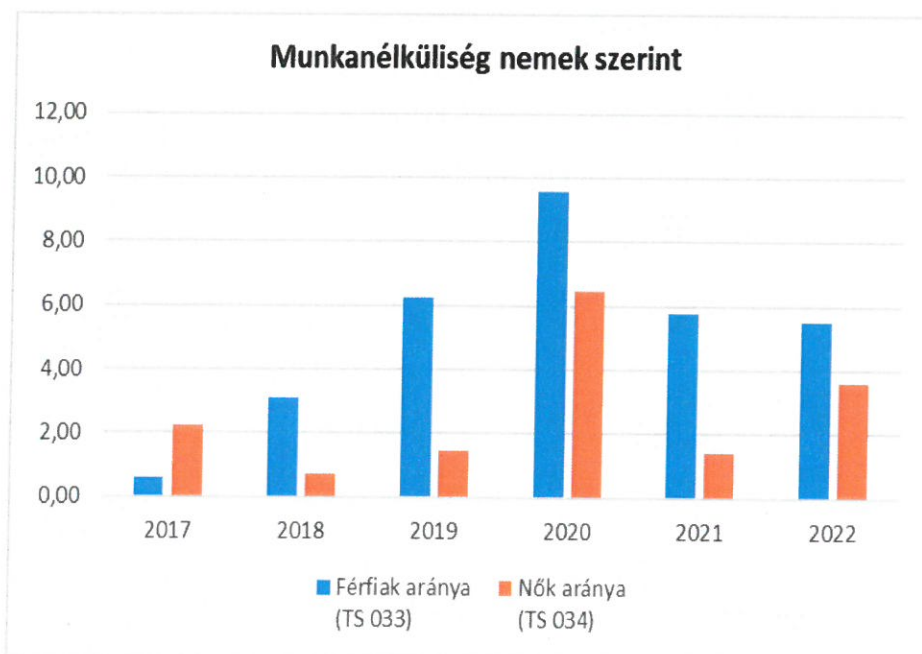
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és a nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállóak.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	0,61	2,24	1,43%
2018	3,11	0,74	1,93%
2019	6,25	1,45	3,85%
2020	9,55	6,47	8,01%
2021	5,77	1,43	3,60%
2022	5,52	3,6	4,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

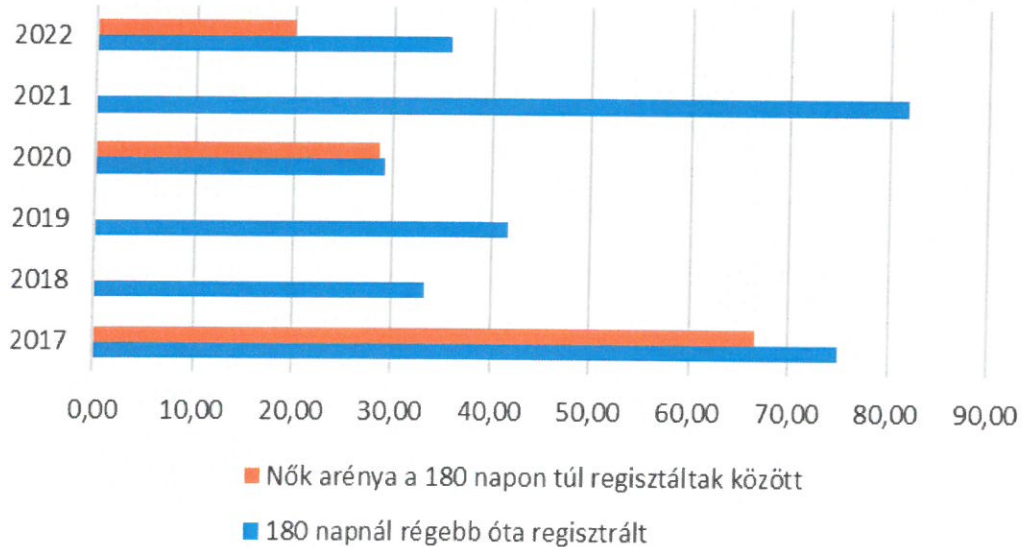

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	75	66,67
2018	33,33	0
2019	41,67	0
2020	29,17	28,57
2021	81,82	0
2022	35,71	20

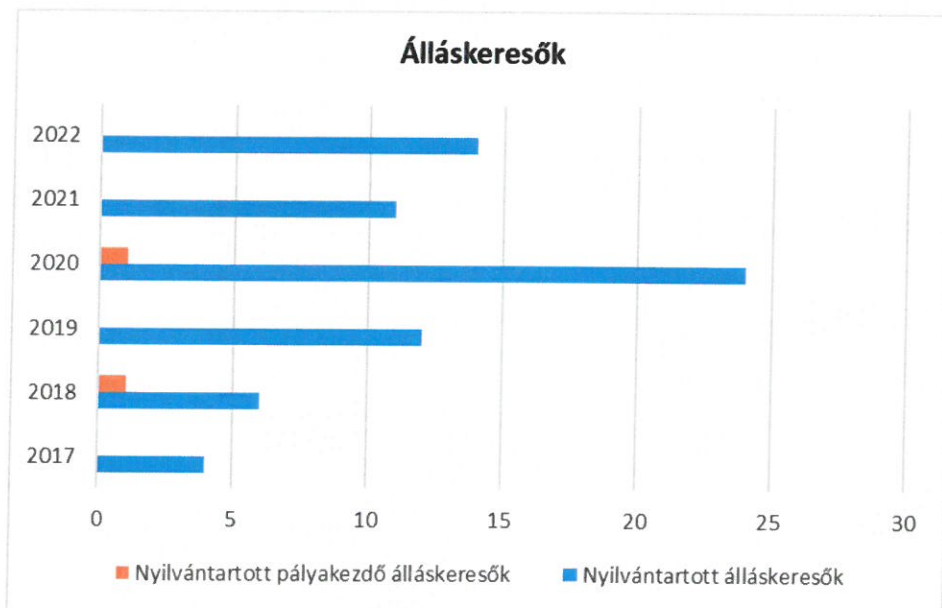
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	4	0
2018	6	1
2019	12	0
2020	24	1
2021	11	0
2022	14	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők arányában férfiak és nők között nagyon kevés az eltérés 2022. évig. 2022. évben 15,71 % - al kevesebb a nők aránya.

d) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem rendelkezünk információval.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, komoly nehézségekkel szembesülnek. Ezt a hátrányt jelent.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről, valamint a foglalkoztatás területén történő hátrányos megkülönböztetésről nincs információ.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközi otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a - szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,

- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-jétől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A településen bölcsőde nincs, óvoda viszont működik. Az óvodai férőhelyek száma 25 fő, egy óvodai csoport működik. Családi napközi, családi gyermekfelügyelet, házi gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás a településen – intézményi formában - nem működik.

A gyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatások hiányossága alapvetően rontja. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a lenne bölcsőde. Sajnos, bölcsőde fenntartását csak a 10.000 fő feletti lakosságú településen lehet alkalmazni.

Fontos lenne, hogy az iskolai és óvodai tanszünetben a gyermekek részére olyan foglalkozásokat tartani, amely által a szünet alatt a gyermekek számára biztosítva lenne a szabadidő hasznos és értelmes eltöltése. A programok szervezésével a dolgozó szülők helyzete is könnyebb lenne, mivel a gyermekek elhelyezése és felügyelete is megoldott lenne, biztonságban tudná, és a szabadságát sem kellene csak a szünetre tartogatnia.

A településen található közintézményben lehetőség van a délutáni órákban ügyintézésre, valamint a szolgáltatások elérésére.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. A védőnő nem csak a kisgyermek egészségügyi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladat. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire, kapcsolatot tart a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, gyermekorvossal, háziorvossal.

A településen nincs védőnő. A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a háziorvosi és a Nagyalásonyból kirendelt védőnői ellátáson keresztül biztosított. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és a gyermekére fokozott figyelmet fordítanak. Az anya- és gyermekgondozás egyaránt fontos elemei a vizsgálatok, szűrővizsgálatok, valamint a családlátogatások. A várandós anyát a várandóság ideje alatt 5 alkalommal az újszülöttet a hazaadást követő 48 órán belül meg kell vizsgálni, majd az első 6 hétben hetente, 1 éves koráig pedig havonta kell látogatni. A megfelelő anya és gyermekgondozáshoz a háziorvos és a védőnő megfelelő együttműködése szükséges. A védőnő köteles jelezni a gyermek veszélyeztetettségének észlelését a gyermekjóléti szolgálat felé.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszakról pontos információval nem rendelkezünk. Ez nem azt jelenti, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. A bántalmazást, lelki terrort nem szabad figyelmen kívül hagyni, szigorúan fel kell ellene lépni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Anyaothton a településen nem található és családok átmeneti otthona sem működik. Az anyák a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül kérhetnek tájékoztatást és segítséget az anyaotthonokról és férőhelyekről. A kevés férőhellyel rendelkező otthonoknak köszönhetően az anyák és gyermekeik várólistára kerülnek. A lakóhelytől elég távol eső anyaotthonok miatt, ez is csak a végső megoldás egy család életében, ugyanis problémát jelent a munkahelyre, gyermekellátó intézményekbe való eljutás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nőkkel szemben megfogalmazott írott vagy íratlan társadalmi elvárásokat csak maguk a, nők képesek túlszárnyalni. A magasugrólécet egyre fentebb és fentebb helyezve törekszenek a hagyományos szerepek minél jobb betöltésére, hiteles vállalására és az önmegvalósításra. A testi-lelki egészség, igényesség, hűség, empátia, elméleti és gyakorlati tudás (IQ+EQ), a szeretet képessége tartópillérek a párkapcsolatban, meghatározó a családban, a gyermeknevelésben, idősgondozásban, a karitatív és közösségi csoportokban jelenlétük. A nők helyzete köztudottan ellentmondásos. A diákok között a felsőoktatás alap- és mesterképzésében érvényesül a női túlsúly, a munkaerőpiacon azonban kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. Bér és munkahelyi karrier tekintetében lemaradnak, csakúgy, mint a közéleti feladatvállalásba.

Dobán évek óta nincs női közszereplő, a közéletben a férfiak aktivitása nagyobb, mint a nőké.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szabadidős program hiánya	Klubhelyiség kialakítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer az alábbi nyugellátásokat biztosítja:

a) saját jogú nyugdíj

öregségi nyugdíj,

b) hozzátartozói nyugdíj

özvegyi nyugdíj,

árvaellátás,

a szülői nyugdíj,

baleseti hozzátartozói nyugellátás,

özvegyi járadék.

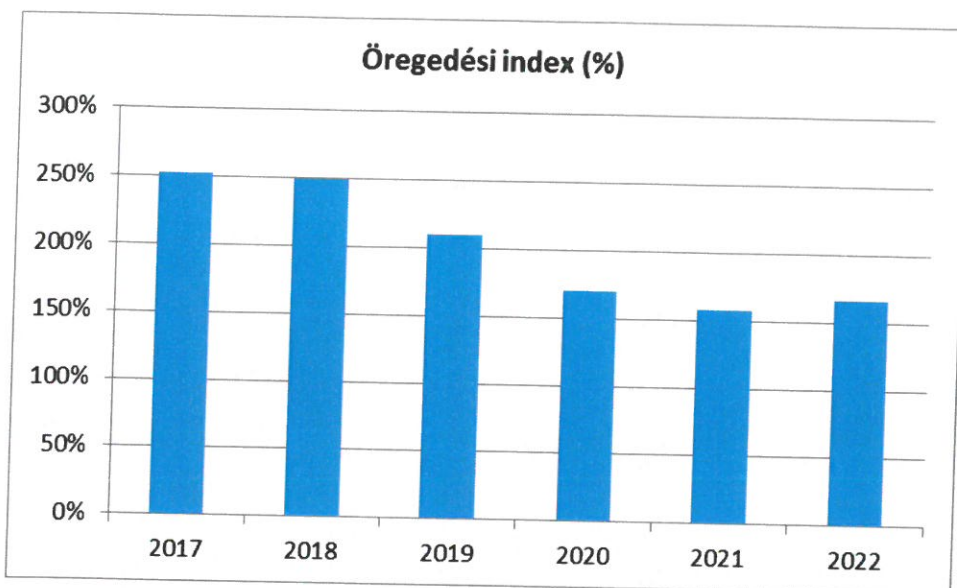
Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	111	44	252,27%
2018	110	44	250,00%
2019	105	50	210,00%
2020	97	57	170,18%
2021	101	64	157,81%
2022	105	63	166,67%

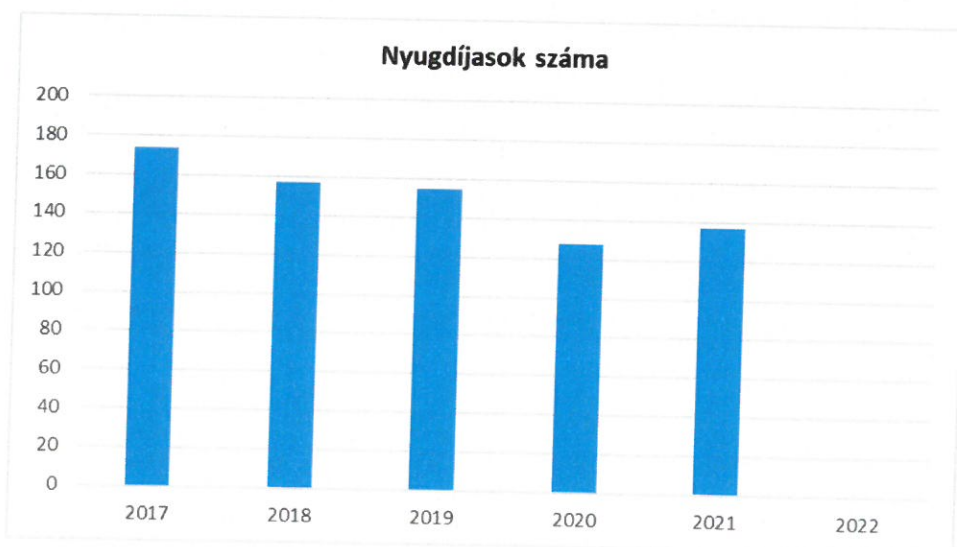
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

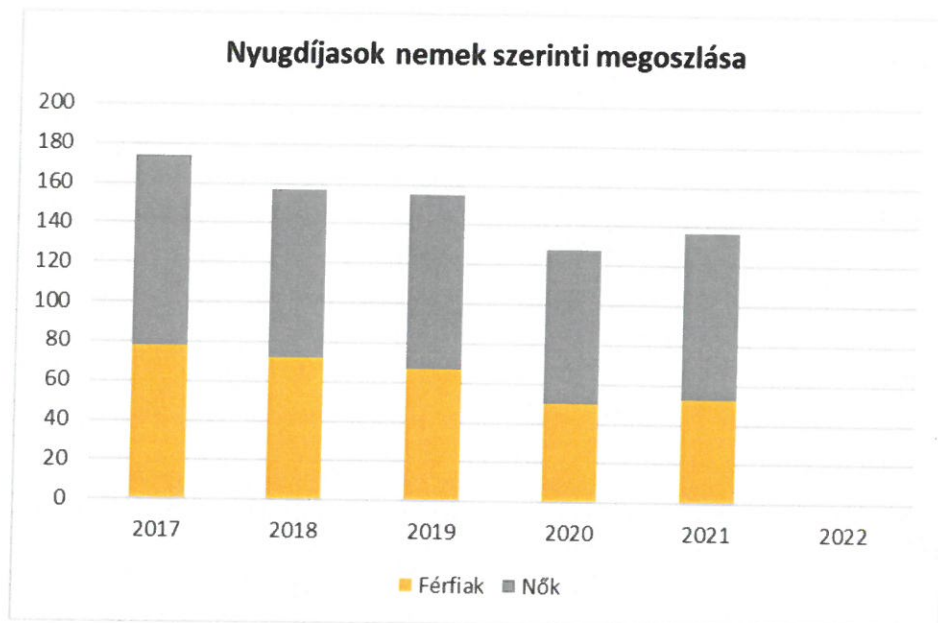

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	78	96	174
2018	72	85	157
2019	67	88	155
2020	50	78	128
2021	53	84	137
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

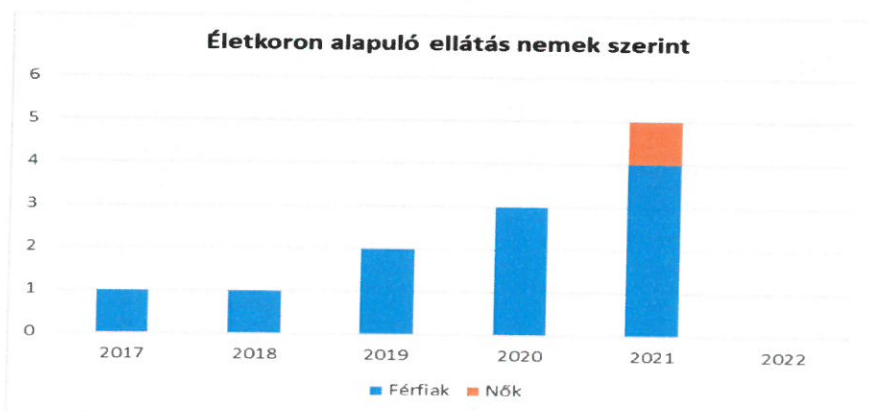

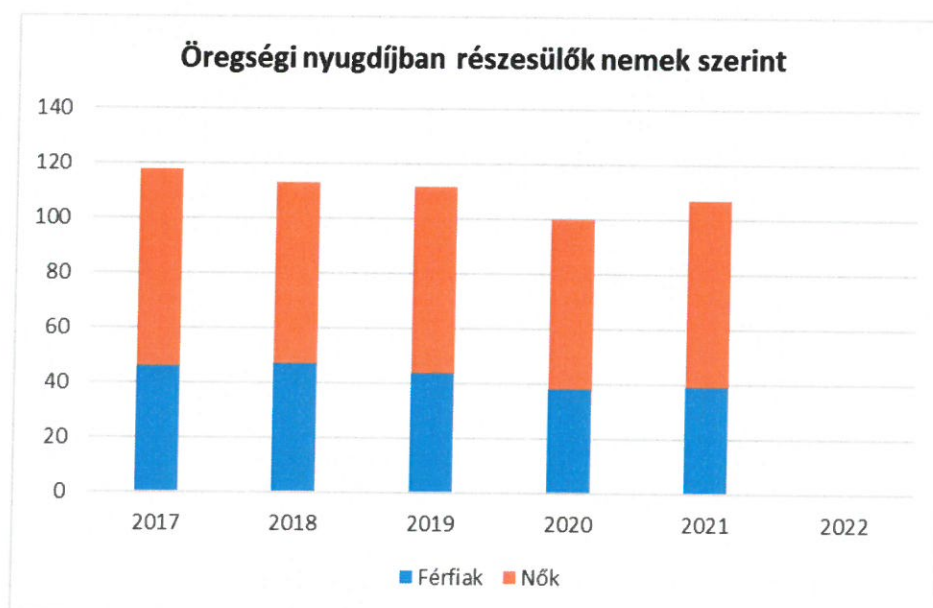

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	1	0	46	72	0	5	0
2018	1	0	47	66	0	2	0
2019	2	0	44	68	0	2	0
2020	3	0	38	62	0	2	0
2021	4	1	39	68	0	4	0
2022	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a nyugdíjasok száma évről – évre csökken, nemekre bontva a nők vannak többségben.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Napjainkban egyre több nyugdíjas tér vissza a munka világában. Ezt részben a munkaerőhiány okozza, ezt valószínűleg a gazdasági környezetre tekintettel teszik, a megélhetésükért.

Jellemzően a településen a nyugdíjas korosztály nem dolgozik.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		4	6	12	24	11
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	0	1	2
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	1	6	0	0
	%	0,00%	16,67%	8,33%	25,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	2	4	1	0
	%	25,00%	0,00%	16,67%	16,67%	9,09%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	2	3	5	1	2
	%	25,00%	33,33%	25,00%	20,83%	9,09%	14,29%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	1	3	5	4	4
	%	0,00%	16,67%	25,00%	20,83%	36,36%	28,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősök a település kulturális élet aktív résztvevői. A községi könyvtár szolgáltatásait is sokan veszik igénybe, ahol fejleszthetik, gyarapíthatják tudásukat.

A településen nem dolgoznak nyugdíjasok közintézményekben, támogatói programokra nincs igény.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Időseket ért hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan konkrét információval nem rendelkezünk, azonban egy rendkívül kiszolgáltatott munkaerő-piaci csoportról beszélhetünk.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon sajnos csak kismértékben van lehetőség.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást.

A 64 év feletti lakosság között nincs olyan személy, aki nappali ellátásban részesülne. Szociális gondozásban 9 fő részesül. A feladatot a Lakos Ádám Evangélikus Szeretet Szolgálat látja el egy foglalkoztatottal. Továbbá a szociális rászorultaknak az önkormányzat egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik, ingyenes szállítással. Falugondnoki szolgáltatás többnyire az idősek javát szolgálja. (gyógyszer kiváltás, szakrendelésekre szállítás)

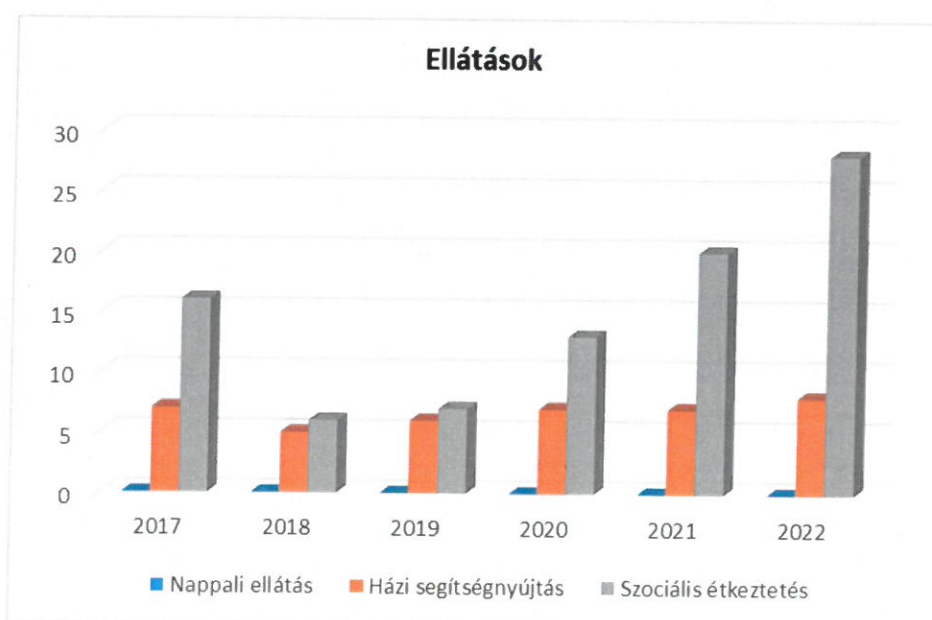
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A településen az időskorosztály egészségügyi gondjaikkal a háziorvosi ellátást vehetik igénybe. Szakorvosi rendelésre a környező városokban Ajkára, Pápára, Devecserbe, Veszprémbe kell utazniuk. Ennek érdekében rendelkezésükre áll az önkormányzat által biztosított falubusz. Gyógyszer kiváltásra, egészségügyi állapotukra való tekintettel igényelhetik a házi segítségnyújtást és a falugondnoki szolgálatot.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	111	0	7	16
2018	110	0	5	6
2019	105	0	6	7
2020	97	0	7	13
2021	101	0	7	20
2022	105	0	8	28

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az önkormányzat törekszik olyan változatos programokat összeállítani, amely kielégíti az idősebb korosztály igényeit is. A helyszínrre szállításban igénybe vehetik a falubuszt.

Minden évben a „Nemzedékek napja” rendezvényen külön figyelmet kap ez a korosztály, ők vannak köszöntve és az ők tiszteletére szerveződik.

A településen több civil szervezet is működik, melyben az időskorúak is aktív tagjai. Ezeknek a szervezeteknek a működéséhez az Önkormányzat az intézményeiben található helyiségek használatát térítésmentesen biztosítja, működésüket pedig anyagi támogatással és egy szakember biztosításával segíti.

c) idősök informatikai jártassága;

A település időskorosztályára nem jellemző az informatikai jártasság. Azoknak, akik mégis érdeklődnek az informatika iránt igénybe vehetik Doba község könyvtára „informatikára nevelés” szolgáltatását.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjasok közül vannak, akik aktívak az önkormányzati és egyházi eseményeken, de az idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony szintű informatikai ismeret	Informatikai jártasság fejlesztése
Betegségek, nehézségek az egészségmegőrző programok elérésében	Szűrővizsgálatok a betegségek időbeli észrevételéhez. Egészségmegőrző programok szervezése az EFI irodával a településen.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

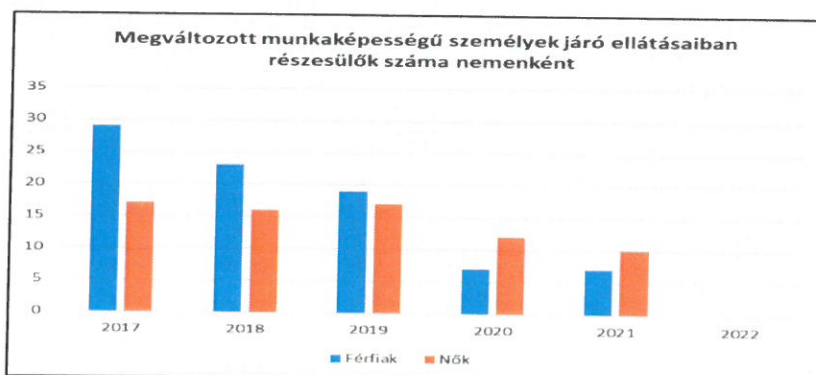
A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A településen a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító egyházi és civil fenntartású intézmény nincs.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	29	17	46
2018	23	16	39
2019	19	17	36
2020	7	12	19
2021	7	10	17
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései.

A foglalkoztatás akkor is megfiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Előfordul, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzübeli és természetbeni ellátásban.

Ellátási formák:

□ **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

□ **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

□ **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

□ **Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai** (A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvény)

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
  - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
  - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
  - 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- kereső tevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatától függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

Rehabilitációs ellátás

A rehabilitálható megváltozott munkaképességű személy rehabilitációs ellátásra jogosult. (4. §) Az ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy

- a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra, valamint
- pénzbeli ellátásra jogosult.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles, amelynek keretében teljesíti a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket. Ennek keretében a rehabilitációs ellátásban részesülő személy köteles

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni, megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni, és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ideértve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is. (6. § (1) - (3) bekezdés)

Rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személy rokkantsági ellátásra jogosult, ha a rehabilitációja nem javasolt. (5. § (1) bekezdés)

Rokkantsági ellátást kell megállapítani annak a megváltozott munkaképességű személynek is,

- akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg. (5. § (2) bekezdés)

- Kivételes rokkantsági ellátás

Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén **kivételes rokkantsági ellátás** állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek:

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a szükséges biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A kivételes rokkantsági ellátás a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott keretek között nyújtható. (13. § (1) bekezdés)

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. § (2) bekezdése alapján súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) számú Kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. Az adókedvezmény összege az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg.

Akadálymentesítési támogatás (A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet)

Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Az akadálymentesítési támogatás:

- akadálymentes új lakás építéséhez, lakás vásárlásához legfeljebb háromszázezer forint, ha az építető vagy a vásárló, illetve az építetővel vagy a vásárlóval együtt költöző közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
- meglévő lakáson, lakóépületen végzett akadálymentesítéshez legfeljebb háromszázezer forint,
- ha a lakás tulajdonosa, illetve a tulajdonossal közös háztartásban élő közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
- ha az önkormányzati lakásra határozatlan idejű bérleti jogviszonnyal rendelkező személy vagy vele közös háztartásban élő - a Ptk. szerinti - közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy. (9. § (1) – (2) bekezdés)

Magasabb összegű családi pótlék (a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény) Magasabb összegű családi pótlék folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után. Magasabb összegű családi pótlékre jogosult továbbá a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy is, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.

Vakok személyi járadéka (Fot. 22. § - 23/A. §)

A 18. életévét betöltött látássérült vagy vak személy számára nyújtható támogatás. Kifutó ellátástípus, újonnan már nem lehet megállapítani, helyette a fogyatékosági támogatás kérelmezhető.

□ **Utazási kedvezmény**

A belföldi menetrend szerinti közforgalmú közlekedésben utazót megillető kedvezmény, mely Magyarország területén, belföldi forgalomban vehető igénybe

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona,

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják:

□ **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

□ **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok (<http://fszk.hu/mjp/tolmacsszolgalatok-elerhetosegei.pdf>), a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei (<http://www.efoesz.hu/index.php?m=text&id=2>), a speciális eszközkölcsönzők (<http://www.blissalapitvany.hu/kolcsonozheto-eszkozok>). Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott és az FSZK Nonprofit Kft. képzései (www.fszk.hu).

□ **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

□ **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése,

másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoport képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését: Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://www.fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszoalgitasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve

□ **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

□ **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSZI ETI és FSZK Nonprofit Kft. egyebek mellett), valamint igényeljék azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szoltunk.

□ **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

□ **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló-gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi hátterét, valamint azokat a szakmai, módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik. A dokumentumok a folyamatot generáló Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület honlapjáról tölthetők le: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/kivaltast-koordinalo-testulet;jsessionid=f580a338bd8c05ebc946047d522c> A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.

□ **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos

csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését: Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://www.fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszolgaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.

□ **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.

□ **A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog:** másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosokkal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselői lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékosokkal élők egészségügyi és rehabilitációs ellátásokat a környező nagyobb településeken vehetik igénybe és ebben segítségükre lehet az önkormányzat által fenntartott falubusz.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettség

Az Önkormányzat elkötelezett amellett, hogy minden tőle telhetőt megtegyen települési szinten mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés érdekében. Az Önkormányzati tulajdonban lévő középületek egy részének akadálymentesítése már megoldott. A többi ingatlan akadálymentesítésére törekszik pályázati forrás bevonása mellett.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az egészségügyi szolgáltatások, a köznevelési intézmények, sport- és kulturális programok fizikálisan akadálymentesen megközelíthetőek. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek a közösségi szintér, a háziorvosi rendelő, a polgármesteri hivatal akadálymentesített. A háziorvosi rendelőben mozgáskorlátozottak részére kialakított mosdó található.

Az infó kommunikációk akadálymentesítés kapcsán elmondható, hogy az információhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége biztosított a településen.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nincs adat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen az önkormányzati tulajdonban parkok, járdák, utak akadálymentesítettsége nagyrészt megoldott. A településen a 2016-2017-es években a járdák egy része megújult és új aszfaltburkolatot kapott, így ezeknek a minősége megfelelő lett.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Helyi szolgáltatások nincsenek a fogyatékosok számára.

Nincs olyan személy a településen, aki nappali ellátásban részesülne.

A településen a fogyatékos személyek számára nem állnak rendelkezésre speciális közlekedési megoldások

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A település fogyatékkal élő személyeinek alacsony létszáma miatt nem volt eddig szükség hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások létrehozására.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ez idáig még nem volt igény ilyen programokra.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Ismeretek hiánya a kedvezményekre való jogosultságról	Ismeretterjesztő programok
Település akadálymentesítése nem befejezett	Akadálymentesítés folytatása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség	Munkanélküliség csökkentése
Rossz lakhatási körülmények	Rossz körülmények megszüntetése
Település akadálymentesítése részleges	Akadálymentesítés
Nehézségek az egészségmegőrző programok elérésében	Szűrő programok, egészségmegőrző programok szervezése a településre

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A civil, egyházi, karitatív szervezetek és az önkormányzati, valamint a szolgáltató szervezetek együttműködése zavartalan.

Közfeladat ellátását a háziorvos, a védőnő, az önkormányzat, a rendőrség, a polgárőrség végzi. Településen több szervezett működik: a Doba Jövőjéért Egyesület, a Koperniczky Alapítvány, Doba Polgárőr Egyesület, akik aktív tevékenységet folytatnak.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat partnerségben áll a civil szervezetekkel, az egyházzal, támogatja a Doba Jövőjéért Egyesületet, a Polgárőrséget, a Koperniczky Alapítványt, a költségvetésében pénzeszköz fedezetet biztosít a számukra a működési költségük támogatására vonatkozóan.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Doba legtöbb közfeladatának ellátását közösen látja el a Somlóvásárhelyi Közös Önkormányzati Hivatallal. A település a Somló- környéki Többcélú Kistérségi Társulásnak, és a Gemara Vidékfejlesztési Egyesületnek is tagja.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településnek nincs nemzetiségi önkormányzata.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek a mélyszegénységben élő, gyerekek és idős célcsoportok terveinek megvalósításában tudnak a településnek segíteni.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

Közösségi rendezvényeinket rendszeresen támogatják a helyben működő vállalkozások.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program sablon munkaanyag elkészítése, illetve a következtetések levonását követően véleményezés céljából történő megküldése az érintettek részére. Az előkészítésben részt vettek a Somlóvásárhelyi Közös Önkormányzati Hivatal, a dobai önkormányzat dolgozói, a civil szervezetek képviselői, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti köznevelési, közművelődési szakemberek.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a település honlapján. Így az intézkedési terveket megismerhetik, megvalósítását folyamatosan ellenőrizhetik a Helyi Esélyegyenlőségi Programban.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelentet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Foglalkoztatási helyzet javítása, Rossz lakhatási körülmények, Életvezetési problémák.	<ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatási programokban való részvétel, - életmód tanácsadás, családsegítés, támogatás - „Szülők iskolája” - életvezetési program.
Gyermekek	<p>Lehetőség hiánya a kiemelt képességű gyermekek tovább fejlesztésére, felsőoktatásban való tovább tanulására.</p> <p>Rászoruló gyerekek nem megfelelő mennyiségű táplálékhoz jutása.</p> <p>Gyermekek részére ifjúsági klubok hiánya.</p> <p>Szünidei elhelyezés nehézségei.</p> <p>Iskoláztatási nehézségek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése, - nyári gyermekétkeztetés, - szabadidő hasznos eltöltése, - közösségi klub kialakítása, - táborok, foglalkozások, - iskolakezdési támogatás.
Idősek	<p>Az idősek számítógép és internet ismerete alacsony szintje.</p> <p>Nehézségek az egészségmegőrző</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tájékozódunk az idősek informatikai jártasságának szintjéről, - informatikai tanórák szervezése 60 év felettieknek.

	programok elérésében. Egészségi állapot.	<ul style="list-style-type: none"> - egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok szervezése a településen.
Nők	Nők számára közösségi szervezet hiánya	<ul style="list-style-type: none"> - közösségi klub kialakítása.
Fogyatékkal élők	<p>Ismeret hiánya a kedvezmények jogosultságának hiánya.</p> <p>Település akadálymentesítése. részleges</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ismeretterjesztő programok, - Középületek, közterületek további akadálymentesítése.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	<p>Munkanélküliség.</p> <p>Rossz lakhatási körülmények.</p> <p>Egészségmegőrző programok elérésén</p> <p>Település részleges akadálymentesítése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatási programokba bevonás, - életmód tanácsadás, családsegítés, lakhatási támogatás, - egészségmegőrző programok, - további akadálymentesítési munkálatok.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák lakhatási és életkörülményei normalizálódnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára munkalehetőséget biztosítsunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges fejlődésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrzésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén élet minőségének javítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez való hozzáféréseinek megkönnyítésére

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

"Visszatérés a munka világába"

Cím:	"Visszatérés a munka világába"
Leírás:	Munkanélküliség. Több célcsoportot érintő probléma.
Határidő*:	2028. 12. 04. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	0. Település szintű probléma
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	<ul style="list-style-type: none"> - munkanélküliség csökkentése, - munkanélküliek regisztrációja a munkaügyi központban, - visszavezetés a munkavilágába.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	EU2020
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
Az intézkedés tartalma:	<ul style="list-style-type: none"> - tájékoztatás a munkanélküli juttatásokról, - munkaügyi központtal kapcsolattartás, - pályázati kiírások figyelése, - bevonás a közfoglalkoztatási programba
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Tájékoztattak 50% -a vegyen részt.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	<ul style="list-style-type: none"> - 1 fő szakember, - állami és önkormányzati erőforrás.

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága: - 5 év,
- évente 1-2 alkalom és igény szerint.

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása: nem releváns

Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések: Nincs elvégezve

Lezárás: Nyitva

"Szülők iskolája" - életvezetési program

Cím: "Szülők iskolája" - életvezetési program

Leírás: - életvezetési problémák,
- értékrend válsága családon belül,
- rossz lakhatási körülmények.

Határidő*: 2028. 12. 04. (hétfő)

Megjegyzések:

Az intézkedés felelőse*: Polgármester

Kategória: I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Az intézkedéssel elérni kívánt cél: - családi krízisek megoldása,
- tanácsadás a problémák leküzdéséhez,
- csoport létrehozása, amely segít a rászorulóknak,
- ösztönzés és segítség az élhetőbb lakás körülmények megvalósításához.

A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal: EU2020

A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció
"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030)

Az intézkedés tartalma: - csoport létrehozása és annak intézkedési terve,
- családi állapotok felmérése (lakások felmérése),
- az érintett családok szemléletmódjának megváltoztatása,
- ösztönzés az élhetőbb lakáskörülmények megvalósításához,

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- anyagi támogatások (lakásfenntartásit támogatás, települési támogatás, szociális támogatás), - szakember, - pályázati, önkormányzati erőforrás.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	1 fő szakember, állami és önkormányzati erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	- 5 év, - évente 1-2 alkalom.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	nem releváns
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

Egészségmegőrzés

* Kötelező mező

Cím:	Egészségmegőrzés
Leírás:	Több célcsoportot érintő probléma (település szintű probléma is). Nehézségek az egészségügyi programok és ellátások elérésében. (különösen az idősek számára).
Határidő*:	2028. 12. 04. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	- egészségmegőrzés, - szűrőprogramokon való részvétellel a betegség korai felismerésével jav
A célkitűzés összhangja a helyi stratégiai	Nemzeti Reform Program

dokumentumokkal:

A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)

Az intézkedés tartalma:

- szűrővizsgálatok megszervezése, előkészítése,
- házi orvos felkérése tájékoztató előadások megtartására,
- felhívni a figyelmet a szűrővizsgálatok fontosságára,
- szűrőprogramok megvalósítása az EFI irodával,
- felmérés az idősök számáról, egészségi problémáikról.

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):

Tájékoztattak 50% - a vegyen részt

Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):

- szakember,
- pályázati, önkormányzati erőforrás,
- oktató szórólap anyag költsége,

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:

5 év

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:

nem releváns

Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:

Nincs elvégezve

Lezárás:

Nyitva

" Akadálymentesített település "

* Kötelező mező

Cím:

" Akadálymentesített település "

Leírás:

Településszintű és több célcsoportot érintő probléma is.
- település csak részlegesen van akadály mentesítve,
- mozgáskorlátozott személyeknek nem kielégítő az akadálymentesítés.

Határidő*:

2028. 12. 04. (hétfő)

Megjegyzések:

Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	- akadálymentes település.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	- pályázat - törvényi előírások.
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
Az intézkedés tartalma:	- középületek, közterületek akadálymentesítése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- önkormányzati épületek. területék akadálymentesítése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	- önkormányzati, pályázati erőforrások, - humán erőforrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	5 év
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	nem releváns
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

" Minden gyermek lakjon jól" - gyermekétkeztetés

* Kötelező mező

Cím:	" Minden gyermek lakjon jól" - gyermekétkeztetés
Leírás:	A mélyszegénységben élők csoportjához is tartozó probléma. - szünetekben nem minden gyermek jut megfelelő mennyiségű táplálékhoz. - rászoruló családok nem tudnak megfelelő mennyiségű főtt ételt biztosítani gyermekeik számára.
Határidő*:	2028. 12. 04. (hétfő)

Megjegyzések:

Az intézkedés felelőse*:

Polgármester

Kategória:

II. A gyermekek esélyegyenlősége

Az intézkedéssel elérni kívánt cél:

- gyermekek jóléte,
- gyermekek napi egyszeri meleg ételhez jutása (szünidőben).

A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:

EU 2020 stratégia - " legyen jobb gyermekeknek"

A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Az intézkedés tartalma:

- szünidei étkeztetés biztosítása.
- rászoruló gyermekek felmérése,
- szülők figyelemfelhívása a lehetőségre,
- támogatási igény benyújtása.

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):

Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):

- önkormányzati pénzügyi forrás.

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:

- rászoruló gyermekek 100% -a vegyen részt.

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:

nem releváns

Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:

Nincs elvégezve

Lezárás:

Nyitva

"Jó tanulást!" - iskolakezdési támogatás

* Kötelező mező

Cím:	"Jó tanulást!" - iskolakezdési támogatás
Leírás:	- iskoláztatási nehézségek.
Határidő*:	2028. 12. 04. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	- rászoruló gyermekek szüleinek az iskolakezdési költségeinek csökkentésére anyagi támogatás által, - tanulás támogatása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	EU2020 - " Legyen jobb a gyermekeknek" stratégia
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	<ul style="list-style-type: none"> • Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) • „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Az intézkedés tartalma:	- tanévkezdési támogatás - rászoruló gyermekek feltérképezése, - támogatásról megállapításáról testületi döntés, - költségvetésben pénzeszköz elkülönítés.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- gyermekek iskoláztatásának könnyítése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	- önkormányzati pénzügyi forrás

(humán, pénzügyi,
technikai):

**Az intézkedés
eredményeinek
fenntarthatósága:** - 5 év,
- 100% részvétel.

**Önkormányzatok közötti
együtműködésben
megvalósuló intézkedés
esetében az együtműködés
bemutatása:** nem releváns

**Elvégzéssel kapcsolatos
megjegyzések:** Nincs elvégezve

Lezárás: Nyitva

"Legyél az ami szeretnél!" - tehetséges gyermekek fejlesztése

* Kötelező mező

Cím: "Legyél az ami szeretnél!" - tehetséges gyermekek fejlesztése

Leírás: - lehetőség hiánya a kiemelt képességű gyermekek
tovább tanulásához.

Határidő*: 2028. 12. 04. (hétfő)

Megjegyzések:

Az intézkedés felelőse*: Polgármester

Kategória: II. A gyermekek esélyegyenlősége

**Az intézkedéssel elérni
kívánt cél:** - célirányú intézkedés annak érdekében, hogy ne vesszenek el
a tehetséges gyermekek.

**A célkitűzés összhangja
egyéb stratégiai
dokumentumokkal:** - EU2020 "legyen jobb gyerekeinknek",
- Bursa Hungarica (ösztöndíj pályázat),,
- Arany János Tehetséggondozó Program

**A cél kapcsolódása
országos szakmapolitikai
stratégiákhoz:**

- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Az intézkedés tartalma:

- kiemelt képességű gyermekek támogatása,
- továbbtanulási támogatásról testületi döntés,
- költségvetésben pénzösszeg elkülönítés,
- továbbtanulás ösztönzése,
- figyelemfelhívás a továbbtanulás lehetőségére,
- pályázati kiírások figyelése.

**Az intézkedés
eredményességét mérő
indikátor(ok):** - tehetséges gyermekek 100% - a vegyen részt,

Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):

- pályázatok:- Bursa Hungarica (ösztöndíj pályázat),,
- Arany János Tehetséggondozó Program
- önkormányzati, állami pénzügyi forrás

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:

- 5 év,
- tehetséges gyermekek 100% -a vegyen részt

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:

nem releváns

Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:

Nincs elvégezve

Lezárás:

Nyitva

"Baba- mama" Klub

* Kötelező mező

Cím:

"Baba- mama" Klub

Leírás:

- közösségi foglalkozások hiánya a nők részére,
- helyiség hiánya.

Határidő*:

2028. 12. 04. (hétfő)

Megjegyzések:

Az intézkedés felelőse*:

Polgármester

Kategória:

III. A nők esélyegyenlősége

Az intézkedéssel elérni kívánt cél:

- szabadidő hasznos eltöltése.

A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:

EU2020

A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Az intézkedés tartalma:

- helvisén kialakítása

	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés, - foglalkozások szervezése, - közművelődési szakember bevonása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- 50% részvétel.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	1- önkormányzati, pályázati erőforrás, - 1 fő szakember
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	5 év.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	nem releváns
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

" Játssz velünk! " - gyermekek szünidei elhelyezése

* Kötelező mező

Cím:	" Játssz velünk! " - gyermekek szünidei elhelyezése
Leírás:	<ul style="list-style-type: none"> - tanszüneti programok hiánya, - szünidei elhelyezés hiánya.
Határidő*:	2028. 12. 04. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	- szünidőben hasznos időtöltés felügyelettel.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai	EU2020"legyen jobb a gyerekeknek" stratégia

dokumentumokkal:

A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Az intézkedés tartalma:

- igényfelmérés,
- táborok, foglalkozások szervezése,

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):

- 90%-os részvétel.

Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):

- önkormányzati, pályázati források.

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:

5 év.

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:

nem releváns

Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:

Nincs elvégezve

Lezárás:

Nyitva

"Sohasem késő" - idősek informatikai ismereteiknek bővítése

* Kötelező mező

Cím:

"Sohasem késő" - idősek informatikai ismereteiknek bővítése

Leírás:

- többnyire az idősebb korosztály informatikai ismerete alacsony.

Határidő*:

2028. 12. 04. (hétfő)

Megjegyzések:

Az intézkedés felelőse*:

Polgármester

Kategória:

IV. Az idősek esélyegyenlősége

Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	- informatikai tudás fejlesztése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	EU2020
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	<u><i>Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)</i></u>
Az intézkedés tartalma:	<ul style="list-style-type: none"> - középiskolások bevonása - informatikus bevonása, - igényfelmérés készítése, - képzések szervezése, fenntartása, - oktató szórólapok készítése. Modulok: <ul style="list-style-type: none"> - számítógépes általános ismeretek, - internet, levelező rendszer használata, - elektronikus úton igénybe vehető szolgáltatások.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- 50 % -os részvétel.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	<ul style="list-style-type: none"> - pályázati, önkormányzati forrás, - 1 fő szakember.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	- 5 év.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	nem releváns
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

"Jó, ha tudod!" - Ismeretterjesztő programok fogyatékosoknak

* Kötelező mező

Cím:	" Jó, ha tudod!" - Ismeretterjesztő programok fogyatékkal élők számára
Leírás:	- ismeretek hiánya a kedvezményekre való jogosultságról.
Határidő*:	2028. 12. 04. (hétfő)
Megjegyzések:	
Az intézkedés felelőse*:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	- a fogyatékkal élők ismerjék jogaikat,
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	-törvényi előírások.
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
Az intézkedés tartalma:	- ismeretterjesztő programok szervezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	- 1005-os részvétel
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	-önkormányzati, pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	- 5 év.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	nem releváns
Elvégzéssel kapcsolatos megjegyzések:	Nincs elvégezve
Lezárás:	Nyitva

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatóságát	Önkormányzatok közötti együttműködésben az egyes intézkedések megvalósulásának bemutatása	
0. Település szintű probléma												
1	"Visszatérés a munka világába"	Munkanélküliség. Több célcsoportot érintő probléma.	- munkanélküliség csökkentése, - munkanélküliek regisztrációja a munkaügyi központban, - visszavezetés a munkavilágába.		Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	- tájékoztatás a munkanélküli juttatásokról, - munkaügyi központtal kapcsolattartás, - pályázati kiírások figyelése, - bevonás a közfelhalmozási programba	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	Tájékoztatók 50%-a vegyen részt.	- 1 fő szakember, - állami és önkormányzati erőforrás.	- 5 év, - évente 1-2 alkalom és igény szerint.	nem releváns	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	"Szülők iskolája" - életvezetési program	- életvezetési problémák, - értékrend válsága családon belül, - rossz lakhatási körülmények.	- családi krízisek megoldása, - tanácsadás a problémák leküzdéséhez, - csoport létrehozása amely segít a rászorulóknak, - ösztönzés és segítés az élhetőbb lakás körülmények megvalósításához	EU2020	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	- csoport létrehozása és annak intézkedési terve, - családi állapotok felmérése (lakások felmérése), - az érintett családok szemléletmódjának megváltoztatása, - ösztönzés az élhetőbb lakáskörülmények megvalósításához, - anyagi támogatások (lakásfenntartás)	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	- szakember, - pályázati, önkormányzati erőforrás.	1 fő szakember, állami és önkormányzati erőforrás	- 5 év, - évente 1-2 alkalom.	nem releváns	

4	"Játsz velünk!" - gyermekek szüneti elhelyezése	- tanszüneti programok hiánya, - szüneti elhelyezés hiánya.	- szünetben hasznos időtöltés felügyelettel.	EU2020 "legyen jobb a gyerekeknek" stratégia	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	lehetőségére, - pályázati kiírások figyelése. - igényfelmérés, - táborok, foglalkozások szervezése,	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	- 90%-os részvétel.	- önkormányzati, 5 év. pályázati források.	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége										
1	"Baba-mama" Klub	- közösségi foglalkozások hiánya a nők részére, - helyiség hiánya.	- szabadidő hasznos eltöltése.	EU2020	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió "A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	- helyiség kialakítása, - igényfelmérés, - foglalkozások szervezése, - közművelődési szakember bevonása.	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	- 50% részvétel.	1- önkormányzati pályázati erőforrás, - 1 fő szakember	5 év. nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Égészmegőrzés	Több célcsoportot érintő probléma (település szintű probléma is). Nehézségek az egészségügyi programok és ellátások elérésében. (különösen az idősek számára.	egészmegőrzés, - szűrőprogramok n való részvétellel a betegség korai felismerésével javul az egészségállapot.	Nemzeti Reform Program	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	- szűrővizsgálatok megszervezése, előkészítése, - háziorvos felkérése tájékoztató előadások megtartására, - felhívni a figyelmet a szűrővizsgálatok fontosságára, - szűrőprogramok megvalósítása az EFI irodával, - felmérés az idősek számaról, egészségi problémáikról.	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	Tájékoztattak 50% - a vegyen részt	- szakember, - pályázati, önkormányzati erőforrás, - oktató szórólap anyag költsége,	5 év nem releváns
2	"Sohasem késő" - idősek	- többnyire az idősebb korosztály informatikai	- informatikai	EU2020	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023- bevonása -	- középiskolások bevonása -	Polgármeste 2028. 12. 04.	- 50 %-os	- pályázati, önkormányzati	- 5 év. nem releváns

informatikai ismereteknek bővítése	ismerete alacsony.	tudás fejlesztése.	2024)	informatikus bevonása, - igényfelmérés készítése, - képzések szervezése, fenntartása, - oktató szórólapok készítése. Modulok: - számítógépes általános ismeretek, - internet, levelező rendszer használata, - elektronikus úton igénybe vehető szolgáltatások.	r	(hétfő)	részvétel.	forrás, - 1 fő szakember.		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	" Akadálymentesített település" Településszintű és több problémára is. - település csak részlegesen van akadálymentesítve, - mozgáskorlátszemélyeknek nem kielégítő az akadálymentesítés.	- akadálymentes település.	- pályázat - törvényi előírások.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	- középületek, közterületek e.	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	- önkormányzati épületek, területi akadálymentesítés e	- önkormányzati pályázati források, - humán erőforrás.	5 év	nem releváns
2	" Jó, ha tudod!" - Ismeretterjesztő programok fogyatékkal élők számára	- a fogyatékkal élők ismerjék jogaikát,	-törvényi előírások.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	- ismeretterjesztő programok szervezése.	Polgármeste 2028. 12. 04. (hétfő)	- 1005-os részvétel - önkormányzati, - 5 év. pályázati forrás		- 5 év.	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

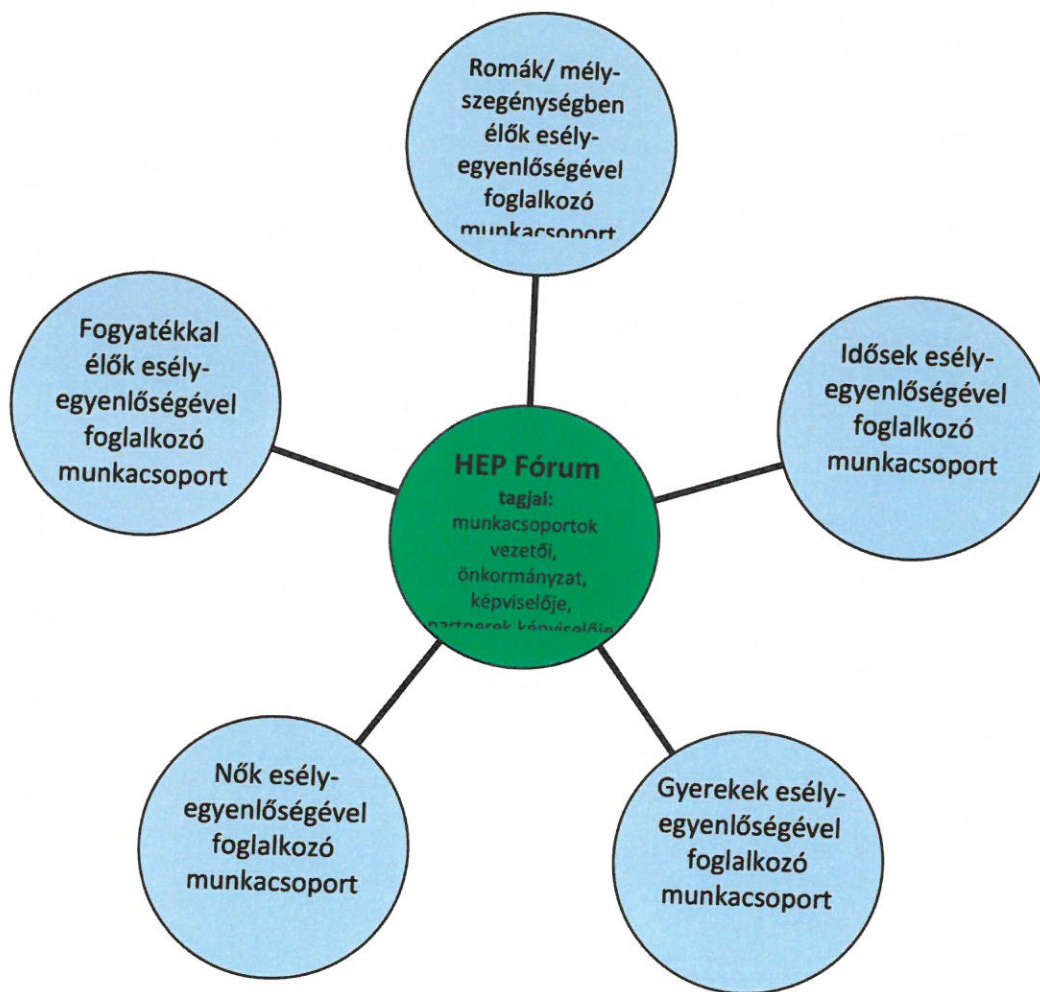
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével **tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális)** az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. DOBA község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően DOBA község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 51/2023.(XI.30.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum DOBA, 2023. 12. 01.

[Handwritten signature]
Aláírás

Doba Község Önkormányzata
8482 Doba, Kossuth u. 10.

KIVONAT

Doba Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2023. november 30-án tartott nyilvános ülése jegyzőkönyvéből.

Doba Község Önkormányzat Képviselő-testülete 4 igen szavazattal – egyhangúlag – a Helyi Esélyegyenlőségi Programról az alábbi határozatot hozta:

51/2023. (XI.30.) Kt. sz. Határozat

Doba Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja az új Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

(A Helyi Esélyegyenlőségi Program a jegyzőkönyv mellékletét képezi.)

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Horváth Zoltán sk.
polgármester

Bendes István sk.
jegyző

A kivonat hitelül:
Doba, 2023. december 1.

